

Zavezniki in ruska revolucija.

ANGLEŠKI POSLANIK ZAHTEVA IZPREMEMBO POLITIKE. — REVOLUCIJO VPRIZORILI ANGLEŠKA IN FRANCOŠKA. — THOMAS NA RUSKEM. — CARICA JE KONTROLIRALA POLITIKO. — NAKLONJENA NEMČIJI. — CAR SLABIČ. — MINISTRI PRIJATELJI NEMČIJE. — CAR SE NI UKLONIL ZAVEZNIŠKIM POSLANIKOM.

„Vaše veličanstvo, ako ne bo v teku 24. ur izpremembe v kabinetu, potem ne morem biti odgovoren za posledice“.

To je bilo svarilo ruskemu carju tik pred revolucijo in prišlo je iz ust angleškega poslanika na ruskem dvoru Sir George Buchanan.

Ruska revolucija je prišla dosledno v času, ko je bil ruski narod pripravljen za liberalizem in svobodo. Revolucija sta vprizorili Angleška in Francoska. Francija je samo gledala in privolila v delovanje angleškega poslanika. Francoskemu poslaniku M. Paleologue se je pozneje očitalo, da se ni dovolj vdeležil revolucije in ker je imel preslab vpliv, je morala francoska vlada poslati v Petrograd ministra Alberta Thomasa, kot svojega zastopnika in svetovaleca revolucionarne vlade.

Pravi vzrok revolucije je bil, ker je carica kontrolirala rusko politiko. Carica je bila odločna in pristašinja Nemčije; car je pa bil slabič in tako je bilo mogoče, da so po caričinem vplivu prišli na krmilo vlade ministri, ki so bili naklonjeni Nemčiji.

Nek munijski vlak s 30 vozovi municije, ki je bila namenjena v Galicijo, je vozil več mesecev po sibirskih stepah. Te stvari so se pogosto dogajale. Da je Rusija zapustila Rumunsko, je tudi delo ruske carice.

Zavezniki so nameravali spomladati na vseh frontah veliko ofenzivo, ki bi se morala nadaljevati skozi celo leto do pozne jeseni. Toda omahljiva Rusija ni bila dobra zaveznica. Zavezniki poslani so poskušali prisiliti carja, da prične drugo politiko. Dali so mu zadnjo priliko, da si ohrani vladno. Ko so pa izprevideli, da car vstraja pri svoji volji, tedaj so napravili načrt za revolucijo.

Po prvotnih načrtih pa se ni mislilo takoj napraviti republike, temveč ustavno monarhijo po zgledu Angleške. Njih namen je bil strmoglaviti Nikolaja in na njegovo mesto postaviti njegovega brata Mihaela, ki je bil odločen nasprotnik Nemčije. Duma naj bi predstavljala Rusijo in ministri naj bi bili nje odgovorni, in ne več carju. Vladni svet naj bi se izpremenil v gosposko zbornico, ali pa kakor je senat na Francoskem.

Poslaniki so se posvetovali s člani Dume in bili so zadovoljni, ko se je pokazalo, da se Duma z njimi strinja. Miljukov je bil na strani zaveznikov in pričakovalo se je, da bo Duma šla za Miljukovem. Poglavitni namen je bil rešiti Rusijo nemškega vpliva in dovesti ruske armade do tega, da bodo tembolj sodelovale v zavezniki ofenzivi. Liberalna ruska vlada je bil drugi namen. Gonilna moč so bile zavezniki potrebe in liberalna Rusija naj bi pomagala doseči končni cilj zaveznikov. Iz tega se lahko razlaga primeroma mirna revolucija. Ako bi bil car dovolj močan, da bi nadvladal carico in bi sam izvrševal vladne posle, potem ne bi bilo revolucije.

Tri dni je kazalo, da gre vse po volji. Carjev brat je že imel eno nogo na prestolu in je že izdal proklamacije, ko so se v Petrogradu pokazali delavski in vojaški delegati. Narod je bil zrel za vstajo. V notranjosti Rusije je prebivalstvo umiralo vsled pomanjkanja. Poročila so prišla v Pariz, iz katerih se je razvidelo, da je umrlo v najhujši zimi po 10 tisoč oseb na teden. Najtežje delo za narod je bilo odstraniti carja, k čemur pa je mnogo pripomogla politika angleškega poslanika. In prišli so delavski in vojaški delegati in so vzeli usodo Rusije v svoje roke.

Delegati se niso posvetovali, kaj se naj zgodi iz revolucije. Namesto da bi delovali skupno z Dumo, so se sami postavili za krmilo in so pisali povelja Dumi. Njihov ideal je bila svobodna Rusija; zavezniki zadeve jim niso bile mar.

Njihov prvi predlog je bil pomoriti vso carjevo družino. Bili so revolucionarji skozi in skozi in prepričani so bili, da je bila vedno nevarnost, da monarhisti vprizorijo revolucijo in se zopet vpelje avtokracija, dokler živi le en član carske družine. Poslali so revolucionarne vojske po carja, toda njegova telesna straža mu je ostala zvesta in ga ni hotela predati.

Angleška vlada se je bala za carjevo življenje, ker se je zavedala, da je ona v prvi vrsti bila odgovorna za njegovo usodo. Ponudila se je, da sprejme odstavljene carja pod svoje varstvo, toda delavski in vojaški svet je ponudbi odklonil in Angleška se je morala udati.

Duma je bila brez moči, kajti vojaštvo je bilo na strani vojaških in delavskih delegatov. Tekom enega tedna je odložilo orožje in milijon 200 tisoč vojakov, ki so šli domov. Oni, ki so ostali, pa so se bratili z nemškimi in avstrijskimi vojaki. V mnogih okrajih sta obe sovražni armadi stanovali v istih strelnih jarkih in vojaki so jedli isto hrano.

Nekateri vojaki so bili s svojimi častniki nezadovoljni. (Nadaljevanje na 2. strani.)

Vojaški kuharji.

NEWYORŠKI GOVERNER HOČE POMAGATI ARMADI. — REGISTRIRANI KUHARJI BODO POKLICANI, DA UČIJO VOJAKE KUHANJA.

Albany, N. Y., 24. julija. — Governor Whitman bo pomagal ameriški armadi, da dobi civilne kuharje, ki bodo učili rekrute, ki bodo imeli nalogo, da skrbijo za to, da bo armada dobivala dovolj hrane.

Governor bo z državnim censusom pomagal vladi, da dobi dovolj kuharjev. Generalni major Sharp je brzojavil iz Washingtona oblastim države New York, da je neobhodno potrebno, da ima armada dovolj dobrih kuharjev.

V brzojavki se glasi:

— Pozivljam vse predsednike gostilniških zadrug v državi, da pomagajo dobiti dovolj civilnih kuharjev za narodno armado za dobo enega meseca do tedaj, ko bo armada organizirana in v taboru. Želimo vpoklicati kuharje, kolikor jih je mogoče dobiti. Ti kuharji bodo prvi učitelji v 16. novih šolah, katere je vlada ustanovila.

Poldrugo uro potem, ko je Whitman sprejel brzojav, je bila že na potu v Washington listina imen kuharjev, ki so bili vpisani pri državnem censusu. V imeniku se nahaja 346 kuharjev med 21. in 30. letom ter so pod vojaško obveznostjo.

Izrazili so željo, da se pridružijo armadi Združenih držav. Izid censusa pa še ni popolnoma znan, kajti imena še niso vsa prešteta, zato je število kuharjev, ki bodo stopili v zvezno armado, še mnogo večje.

Kerenskijeva izjava.

KERENSKIJEVA VLADA NE BO POZNALA USMILJENJA. — RUSIJO BO ZDRUŽIL S KRVJO IN ŽELEZOM. — RUSI ZAPUŠČAJO VESTE IN OROŽJE. — RUSI IMAJO VELIKANSKE IZGUBE. — MNOGO ČASTNIKOV ŽETKOVALO ŽIVLJENJE. — VOJAŠKE ZALOGE V KOSEVI. — TARNOPOL V RAZVALINAH. — STANISLAV IZPRAZNJEN.

Petrograd, Rusija, 24. julija. — V posesti neomejene moči, katero mu je podelil združeni kongres delavskih in vojaških delegatov ter kmetski delegati vse Rusije, bo Kerenski Rusijo prisilil k slogi „s krvjo in železom“. Te besede je rabil Kerenski, ko je sprejel nekega časnika.

„Zaupajoč v ljudstvo in armado“, je rekel Kerenski, „bo vlada rešila Rusijo in rusko edinstvo s krvjo in železom, ako ne bodo zadostovali dokazi in razum, čast in vest.“

Položaj na fronti je zelo resen in zahteva herojne odredbe. Toda prepričan sem, da je državni organizem dovolj močan, da ga bo mogoče ozdraviti.

V tem času je prvi in izvanredno važen problem koncentracija in edinstvo sile. Odstop konstitucionalno-demokratskih članov prične Ljovovce vlade, kateri odstop je bil vzrok prejšnjega upora, kaže, kako močna je osrednja sila in kako majhno je naše politično zavedanje. Toda prepričan sem, da bo nesreča, skozi katero gremo, zbudila zavest in spoznanje dolžnosti našega naroda.

Poglavitna naloga nove vlade je, da se domovina obvaruje razpada in anarhije. V tem se zanašamo na narod in armado. Moja vlada bo rešila Rusijo; in ako ne bo zadovolj razum, čast in vest, bo vlada prisilila Rusijo k edinstvu s krvjo in železom.

Nikdo se ne bo poslužil sežeganja položaja, da bi poskusil vpeljati staro vladno. Smešno se mi zdi govorica, da bi prišla protirevolucija pod mojim vodstvom.

Nova vlada mora takoj zavzavati umikanje in ekonomični razpad ter mora odpraviti državne finance. Pričakujemo, da bo Rusija pozabila osebne interese in da bo imela pred očmi samo najvišje interese dežele.

O položaju na fronti je rekel: „Položaj naših armad je zelo resen in rabi heroičnih odredb. Toda ne smemo obupati. Stara vlada in ekstremni elementi so prinesli mnogo strupov v armado in narod. Zdaj je ule prezrano in ker je državni organizem bolj zdrav, sem prepričan, da ne bo treba odrezati nobenega uda.“

Moja vlada je odločna, da poveča in utrdi pridobitve revolucije in trdnost v tem, da konča delovanje neumnih in indolentnih ljudi, ki hočejo uničiti naše domovino.“

London, Anglija, 24. julija. — V vzhodni Galiciji se Rusi neprenehoma umikajo in Nemci z veliko naglico prodirajo. Na vseh krajih 150 milj dolge fronte, ki se razprostira od bregov gorenjega Seta pa do Gozdnih Karpatov, za puščajo ruski vojski postojanke in orožje. Veliko število častnikov je žrtvovalo svoje življenje s tem, ker so poskušali vstaviti svoje čete, pa zamanj.

Rusi že zapuščajo Stanislav in Tarnopol je v razvalinah. Zmagovite nemške armade so si priborile pot čez Seret južno od Tarnopola in kakor kaže, prodirajo dalje. — Bolj proti jugu pritiskajo Nemci med Haličim in Bistricjo. Rusi pa se umikajo proti vzhodu na obeh straneh Dnestra in ob Karpatih.

Ruske izgube so zelo velike. Vee diviziji je vjelo po tri tisoč Rusov. Velike zaloge vojnega materiala je padlo v roke Nemcem, ki z veliko naglico prodirajo z namenom, da bi prišli za rusko črto, in bi zavzeli velike vojaške zaloge v Kosevi in Krzyvi. Od teh zalog je bila odvisna vsa galicijska armada.

Med tem ko so se umaknile armade v sredini fronte, si prizadevajo lojalne armade na obeh krikih, da bi preprečile poraz.

Pri Kerevu so Rusi v gostih vrstah napadli nemške postojanke, toda bili so odbiti z velikimi izgubami. Nemci so zavzeli Kerevo in ga trdno drže.

Samo na rumunskem bojišču so dosegli Rusi nekaj uspehov. Tukaj so „balajloni smrti“ napredovali pri Troitu in Putni in na nekaterih drugih krajih v Karpatih.

Laško bojišče.

Bim, Italija, 24. julija. — Voe. raj je sovražnik pričel kazati živahno gibanje v Trentinu. Sovražni oddelki so vzemirjali naše čete blizu Triena. Poskušali so obkoliti naš oddelek v dolini Posina in so se približali našim postojankam pri Valganci. Sovražna artilerija je obstreljevala naše postojanke pri Valiellina.

Naša pehota je sovražnika povsod prepečila. V dolini Rimbiaco smo pregali nek sovražni oddelek in smo pri prizadele velike izgube.

Posebno živahna je bila artilerija v bližini Kostanjevice. Oddelki naših letalcev je bombardiral taborišče in železniške naprave v Šanajla na Krau.

Nemški pogoji.

V zveznem senatu so kritizirali nemške mirovne pogoje ter jih označevali kot smešne.

Chicago, Ill., 24. julija. — Senator Lewis iz Illinois se je izpostavil v senatu ironičnim smehom in kritiki svojih tovarišev, ko je predlagal, naj se napravi z ozirom na Nemčijo neke vrste korakov za doseg miru. Izjavil je namreč, da se mu zdi zadnji govor nemškega državnega kancelerja namigavanje, da bi Nemčija sprejela mir na podlagi gotovih pogojev.

Njegov predlog je splošno pogorel ter ni našel nobenega podpornika.

Senator Lewis je izjavil, da je prišel na to misel na podlagi telegrama, ki so mu ga poslali nemški državljani v Chicago, o kojih tojalnosti napram Združenim državam v sedanjih časih absolutno ni mogoče dvomiti.

On je muenja, da bi bila Nemčija zadovoljna z naslednjimi pogoji:

1. Zopetna ustanovitev Belgije.
2. Vrnitev ozemlja v roke Francije katero ima zdaj Nemčija zase.
3. Restavracija Srbije, Bolgarske in Rumunske v njih prejšnjem obsegu.
4. Povratak nemških kolonij, katere so tekom te vojne dobili v svoje roke zavezniki.
5. Vstanovilo naj bi se svet, sestojel iz odposlancev različnih vojskujočih se držav, kateri naj bi razmišljali o sredstvih, kako preprečiti ponovitev vojne kot je sedanj.
6. Restavracija Belgije s pomočjo sklada, ki kateremu naj bi prispevali vsi vojskujoči se narodi.
7. Povratak Alzacije in Lotarinške Franciji.

Senator Lewis je rekel, da napoči lahko mir tekom šestih mesecev ali pa se bo nadaljevala vojna še šest let. Potem, ko je prečital govor nemškega državnega kancelerja, je prišel do popolnoma drugačnega naziranja glede te zadeve kot pa angleški ministrski predsednik George.

— Zdi se mi — je rekel senator King iz Utah — da je velika bedastoča govoriti sedaj o miru. Mi se nahajamo v vojni, in stvar, o kateri se mora zdaj govoriti, je vojna in sicer vojna z najbolj strašnim sovražnikom, kar jih je kdaj stalo proti kateremu koli izmed narodov.

— Pod krinko miru — je rekel senator Phelan iz Californije — se veliko razpravlja o stvareh, ki diše po izdaji, kadar je kaka dežela v vojni. — V tem trenutku je treba predvsem doseči zaželeni moralni efekt. Javna razprava glede miru je zadnja stvar, ki je primerna sedanjemu času ter spravlja v ta drezo ne le eksekutivo temveč tudi armado in mornarico.

Nemško prerokovanje.

Amsterdam, Nizozemsko, 24. julija. — „Weser-Zeitung“ v Bremen píše, da bodo nemški podmorski čolni v 45. mesecih potopili zadnjo trgovsko ladjo, ako ne bo do Angleži prej podlegli. Angleška mora namreč za trgovino porablja tudi že bojno mornarico.

Carica vdova vila podmorskemu čolnu.

Baltimore, Md., 24. julija. — Nemški podmorski čoln je ob irskem obrežju napadel parnik, na katerem se je vozila ruska carica vdova in William K. Vanderbilt. Mornarji so zagledali periskop 400 jardov od parnika. Topničarji so oddali nanj pet strelcev. Po uretku petih minut so oddali še en strel, ki je brez dvoma zadel.

Nemški kanceler.

Berlin, Nemčija, 24. julija. — „Taegliche Rundschau“ poroča, da je bavarski predsednik grof F. Hertling odklonil mesto nemškega državnega kancelerja in je priporočal dr. Michaelisa, ki je bil tudi imenovan.

„Volks-Zeitung“ iz Kolna pa trdi, da ga je priporočil prejeli kanceler Bethmann-Hollweg.

Wilsonovo svarilo.

PREDSEDNIK WILSON SVARI PRED DVOJNO KONTROLO TER IZJAVLJA, DA SE NE BO PUSTIL OVIRATI OD KOMITEJEV, KOT JE MORAL TO STORITI LINCOLN. — VODITELJI KONGRESA V BOJU PROTI EKSEKUTIVI. — GOETHALS RESIGNIRAL. — OGROMNO POSOJILO.

Washington, D. C., 24. julija. — Ko se je danes pričelo razpravljati v poslanski zbornici glede predloga za kontrolo živil, so sklenili voditelji administracije poslati odredbo z navodili, da se izbrše gotove točke, katere so bile sprejete v senatu.

Stališče predsednika Wilsona glede vojnega odbora se je spoznalo v sporočilu na Leverja, chairmana hišnega poljedeljskega odbora. V tem pismu izjavlja Wilson, da bi tak odbor skorajgotovo spravljal v zadrego one, ki so direktno odgovorni za način bojevanja v tej veliki vojni.

Predsednik izjavlja nadalje v pismu, da bi se sprejem te določbe lahko smatralo kot nezaupnico proti njemu samemu.

Washington, D. C., 24. julija. — Vlada se namerava poslužiti glavnih razstav in prireditvev po celi deželi, da Amerikancem na najboljši način pojasni vzroke, zakaj so stopile Združene države v vojno in kake velike probleme je treba rešiti, če se hoče izvajati zmago.

Ta odločitev je bila posledica konferenc med Georgom Creelom, načelnikom odbora za javno informacijo, ter Speerom in Wrightom iz St. Paula, ki sta zastopnika Am. Ass. of Fairs and Expositions.

Velike razstave in sejmi, katere vprizarjajo po Združenih državah, imajo vsako leto približno 20,000,000 obiskovalcev, in vlada vidi v tem lepo priliko, da stopi v direktni stik z vsemi sloji ameriškega prebivalstva, posebno z onimi iz poljedeljskih okrajev.

Celo delo bosta vodila Mr. Creel in narodni obrambni svet, ki bo posloval potom svojih številnih podružnic po deželi. Na različnih mestih bodo govorili odlični možje o vzrokih, postanku in sili sedanjih vojne in glede udeležbe Združenih držav.

Kakorhitro bodo prišli do sporazuma glede potrebnih posameznosti, bodo predložili predsedniku osnutek predloga v odobrenje ter ga doposlali nato kongresu Združenih držav v zakonodajno razpravo.

Program v svoji splošnosti določa vladno podporo za družine mož, nahajajočih se v vojni službi ter izvežbanje poskodovanih vojakov in mornarjev, da bodo pozneje sposobni služiti si svoj kruh.

Predlog — se glasi v neki izjavi zakladniškega urada — temelji na osnovni misli, da mora vlada z ozirom na pravičnost in humaniteto primerno zavarovati svoje, v vojni nahajajoče se može na kopnem in na morju ter tudi družine, ki so odvisne od njih.

Washington, D. C. 24. julija. — Pred kratkim je bil vložil general Goethals svojo resignacijo, ker se ni hotel več pripraviti na Denmanov radi gragnja ladij. Goethals se je zavzemal za jeklene ladje, Denman je bil pa odločen zagovornik lesenih ladij.

Predsednik Wilson je sprejel resignacijo ter obenem odpustil Denmana.

Goethals je bil vodja Fleet Corporation. Njegov naslednik je postal rear admiral W. L. Capps. Denmanov naslednik je E. N. Hurley iz Chicaga, dosedanj predsednik zvezne obrtne komisije.

Admiral Capps je strokovnjak prve vrste. Bil je več let prvi mornariški konstrukter.

Državni zakladničar McAdoo je pojasnil senatnemu finančnemu odboru, da bo vlada potrebovala \$5,000,000, 000 v vojaške in mornariške svrhe.

Od tega denarja namerava posoditi vlada dve milijardi dolarjev zaveznikom.

Mornariški departament zahteva eno milijardo.

Predsednik Wilson je podpiral predlogo, ki zahteva šeststirideset milijonov dolarjev za zgradbo ogromnega zračnega brodograja.

S tem je tozadevna predloga postala zakon.

Sprva se je govorilo, da bodo poslale Združene države zaenkrat na bojišče nekaj nad 600,000 mož. Ker po mnenju vojaških strokovnjakov to število nikakor ne bo zadostovalo, bo poslala vlada na bojišče nad en milijon mož.

Vojni tajnik je danes naznanil, da bo izpremenil osem polkov regularne kavalerie v poljsko artilerijo.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laiki armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSE

28 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK BAKER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of business of the corporation and address of above officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko	Za celo leto na mesto New York	\$5.00
Na celo leto velja list na Evropo	Za celo leto na mesto New York	8.00
Za pol leta	Za četrt leta na mesto New York	1.50
Na četrt leta	Za inozemstvo na celo leto	8.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenrednih nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Sent every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Deposit bres podpisov in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.
Pri sprejemanju kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljejo številke
namani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam navedite ta naslov:

"GLAS NARODA"

62 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Strašne številke.

— 000 —

Dočim nas vojna prisili misliti o številkah, ki obsegajo tisoče milijonov, se vendar kljub temu ni povečala naša zmožnost pojmiti ves pomen in obseg teh velikanskih števil. V naslednjem pa hočemo vendar očrtati dejanske izdatke, s katerimi so bili osrečeni narodi sveta vsled tega velikanskega boja.

Glede dejanskih izdatkov za mornariške in armadne departamente je na prvem mestu Velika Britanija.

Njen delež pri splošnih stroških se je oficijelno določilo v angleškem parlamentu na \$19,500,000,000 ali z besedami rečeno devetnajst tisoč in petsto milijonov, in to do konca preteklega meseca. V to svoto je vključenih \$4,500,000,000 ali štiri tisoč in petsto milijonov dolarjev, katere se je posodilo ostalim zaveznikom.

Lahko pa se domneva, da so všteta ta posojila v izdatke vlad, katerim se je posodilo denar. Vsled tega se jih lahko odšteje od skupne svote, nakar ostane celih — \$15,000,000,000 ali petnajst tisoč milijonov.

Anglija pa še vedno izdaja nič manj kot \$30,000,000 ali trideset milijonov na dan, vsled česar bodo narasli čisti stroški do konca julija tega leta približno na \$17,500,000,000.

Za izdatke, za katere je odgovoren angleški parlament, je smatrati tudi svote, katere se je posodilo ali izdalo v Indiji in drugih prekmorskih posestih Anglije in te izdatke cenijo oblasti na \$1,250,000,000 ali tisoč dvesto in petdeset milijonov dolarjev.

Skupni izdatki Anglije vsled te vojne ob tretji obletnici napovedi vojne bodo torej znašali \$18,500,000,000 ali osemnajst tisoč in petsto milijonov dolarjev.

Do konca leta 1916 je izdala Francija za vojno — \$12,350,000,000 to je dvanajst tisoč in tristo petdeset milijonov. Dodatni stroški do avgusta v istem razmerju bodo znašali nadaljnjih \$2,980,000,000 ali dvatisoč devetsto in osemdeset milijonov, kar bo znašalo skupaj \$15,328,000,000 ali petnajst tisoč in tristo osemindvajset milijonov.

Italija je izdala za leto do konca junija 1916 v celoti \$1,560,000,000 ali tisoč petsto in šestdeset milijonov. Če se doda slične izdatke od onega časa pa do prvega julija, bo izdala \$3,120,000,000 ali tritisoč stoindvajset milijonov.

Glede izdatkov Rusije je možno le ugibanje, vendar pa se domneva, da je izdala v treh letih — nič manj kot — \$15,000,000,000 ali petnajst tisoč milijonov.

Brez upoštevanja centralnih zaveznikov, to je Nemčije, Avstro-Ogrske, Bulgarske in Turčije, se je torej izdalo velikansko skupno svoto \$51,947,400,000 ali enoinpetdeset tisoč devetsto sedeminštirideset milijonov in štiristo tisoč dolarjev.

K temu pa pridejo še izdatki Belgije, Srbije in Rumunske, deloma iz lastnih sredstev, deloma potom inozemskih posojil, katere se zmerno lahko ceni na \$500,000,000.

Skupni izdatki zaveznikov znašajo torej do prihodnjega avgusta \$52,500,000,000 ali dvainpetdeset tisoč in petsto milijonov dolarjev.

Vojne izdatke Nemčije, v katere so všteta posojila za Turčijo in Bulgarsko, se ceni dosedaj na \$21,300,000,000 ali enindvajset tisoč in tristo milijonov, eno Avstro-Ogrske pa na \$12,500,000,000 ali dvanajst tisoč in petsto milijonov dolarjev. Skupna svota znaša torej \$33,800,000,000 ali trinideset tisoč in osemsto milijonov dolarjev.

Vzemimo, da bodo dosedanjí vojaški izdatki v Nemčiji in Avstriji isti do pričetka avgusta, bodo skupni vojni izdatki do onega časa izdatno presegali svoto \$90,000,000,000 ali devetdeset tisoč milijonov dolarjev, to pa brez ozira na Japonsko.

Nadaljevanje vojne po juliju bo seveda zahtevalo novih izdatkov, ki bodo znašali veliko več kot devetdeset milijonov dolarjev na dan in to poleg računa, predloženega stricu Samu.

Stroške Združenih držav je cenil profesor Seligmann na \$10,000,000,000 ali deset tisoč milijonov dolarjev na leto. Vsled tega je jasno, da se ne more končati vojna z manjšimi dejanskimi stroški kot \$100,000,000,000 ali sto tisoč milijonov dolarjev ali stopetindvajset tisoč milijonov dolarjev.

Pri celem tem računu pa se ni vzelo v poštev interesov ali obresti za denar, katerega se je dejanski posodilo in ki zavzema značaj težke letne obveznosti za vsako izmed privedenih vlad in držav.

Dežele, ki so kupile svoje javne dolge brez primernih določb za razširjenje javnih dohodkov, bodo morda proglasile bankrot, še predno bodo dozorele obligacije povračila. Koncem tekočega fiskalnega leta bodo znašale obresti angleškega narodnega dolga nekako \$1,500,000,000. Novi angleški vojni davki so prinesli nekaj več kot znašajo te obresti.

V slučaju Nemčije znašajo obresti za vojni dolg ter konečno plačilo nekaj več kot \$1,000,000,000 ali tisoč milijonov. Da se plača te obresti, se je uveljavilo vojne davke, ki pa baje ne bodo prinašali več kot \$300,000,000 na leto.

V tem računu je najbolj presenetljivi podstavek oni izgub človeških življenj.

V enem zadnjih nemških poročil se glasi, da je bilo ubitih 1,500,000 Nemcev ali da so tako poškodovani, da ne bodo nikdar več v stanu služiti si vsakdanji kruh. Zunanji opazovalci pa so postavili v tem slučaju veliko višje številke.

Neoficijelni vojaški kalkulator je cenil izgube ostalih vojskujocih se do februarja tekočega leta na 4,500,000, kar da skupaj z nemškimi izgubami velikansko število 6,000,000 ljudi. Ako se prišteje k temu človeškemu klanju še pet mesecev od februarja pa do avgusta, se bo to število povečalo na 6,500,000.

Ako se ceni povprečno potencialno ali mogočno ekonomsko vrednost vsakega možkega na \$3,900.00, imamo zopet nadaljnjih \$25,350,000,000, to je petindvajset tisoč in tristo petdeset milijonov dolarjev.

Nočemo se spuštati v podrobnosti cennitve materialne škode, katero se je povzročilo v zavojevanih ozemljih in uničenju trgovine v dotičnih krajih.

Če se pa spravi vse te številke skupaj, znaša svetovni vojni račun za tri leta \$121,350,000,000 ali stoenoindvajset tisoč in tristo petdeset milijonov dolarjev.

Brez vsakega dvoma je resnično, da bo v bodočih letih mlinski kamen velikanskih dolgov, katere se je tako napravilo direktnim in indirektnim potom, težil v enaki meri ramena bogatih in ubogih.

Na drugo stran velikanskega računa pa se bo morda postavilo spoznanje višjih idealov življenja, — gotovost, da bo vojna v takem obsegu kot smo ji mi priča sedaj, — izčistila in oprala svet, ga napravila bolj skromnim in zmernim, manj nagnjenim k frivolnim izgredom strasti in zasledovanju bedastega uživanja in bolj dovzetnim za sveti evangelijski človeški enakosti in potrebe medsebojne pomoči.

— 000 —

Nekaj o novem nemškem kanclerju.

— 000 —

— Mislite si težkega človeka Bismarckovega tipa, predvrednega govora ter počasi gibajoče se, a velike sile; resnega človeka, ki se le redkokdaj smeje ter je zelo verski kot se spodobijo za sina protestantskega župnika; moža pri nekakih šestdesetih letih — in pred seboj imate dr. Jurij Michaelisa, — skrivnostnega moža, katerega se je poklicalo na mesto državnega kanclerja v najbolj resnih dneh zgodovinske moderne Nemčije.

Ta popis Michaelisa je dal neki človek v New Yorku, nemški časniki, ki je poznal Michaelisa skozi primerna za Nemčijo, pač da ona Anglije ali kaj sličnega. Da izvede to, se je določilo Michaelisa.

Kajzerju se bo zelo pravilo povedati vojno. Zpomnite si, kaj vam povem sedaj. Kajzerja se ne bo naprosilo, naj odstopi in to iz sentimentlnih vzrokov. Nemčija ni še pripravljena vzeti kajzerju prestol kot ni še Anglija pripravljena poslati v pokoj svojega kralja. — Nemci ljubijo kraljevsko čast in gledajo na to, da jim vlada kralj. Čeprav le po imenu kot naprimer v Angliji.

Michaelis je sin nekega pastora, zelo pravovernega protestantskega pastora. Rojen je bil v Šleziji v mestu Hayman (?), ter mislim, da ima dve sestrí. Mogoče ima še več sestra in bratov, a tega ne vem. Michaelis je vzel kot njegovo oče, vero zelo resno kot je tudi pozneje vzel svoje administrativne dolžnosti. Pred vojno sem ga v Berlinu večkrat obiskal. Takrat je bil podtajnik v finančnem ministrstvu ter je napravil name utis človeka, ki vzame vsako stvar zelo resno. Tekom časa, kar sem ga poznal, ga nisem nikdar videl biti to, kar imenujemo človeka dobre volje.

Značilno je za moža — in zanj mivo tudi z ozirom na motive, katerim se pripisuje njegovo imenovanje na mesto državnega kanclerja — da se ni o njem ničesar govorilo. Ne spominjam se nikakih osebnih anekdot, nikakih dogodkov, ki bi pripomogli, da si ustvari človek o njem jasnejšo sliko. Bil je zelo uspešen administrativni uradnik. Kot vsi drugi, ki žele stopiti v Nemčiji v vladno službo, je študiral pravo ter uspešno dovršil svoje študije. Sprva je bil "politični realist". S tem hočem reči, da ni bilo na njem ničesar romantičnega ali vizionarnega. U-

stvaril ni mikake fraze kot je naprimer "serap od paper" papirna cunja kot je storil to Bethmann-Hollweg in pečal se je edinole z dejstvi. No, rekel sem že, da je uspešno dovršil svoje študije ter nastopil svojo karijero. Predno je postal podtajnik v finančnem ministrstvu, je bil v vladni službi v Vratislavi.

Nato je bil nekaj časa učitelj na nemški vladni šoli v Tokio na Japonskem. Kdaj, tega se ne spominjam. Vrnil se je v Nemčijo ter se posvetil od onega časa naprej vladnemu delu. Kot sem že rekel, je bil eden onih, ki so pred vojno vrjeli v močno vojno mašino ter v prusko politiko. Bil je član narodno liberalne stranke. Političnih sovražnikov si ni nakopal na vrat, kajti nikdar ni bil v politiki. Njegova zveza z vlado je bila administrativna in prav nič drugačna. Izvrševal je svoje delo, nenavadno dobro, a ni imel nikake moči za inicijativo. Potem ko je služil kot podtajnik v finančnem ministrstvu, je bil imenovan živilskim nadzornikom. V tej službi se je vedel kot preje. Lotil se je obširnega problema prehranjevanja celga naroda in dobave živil na svoj znani temeljiti način. Bil je miroljuben, a ni trpel nikakega vmešavanja.

Bilo je radi teh njegovih lastnosti in ne radi tega, ker ni imel nikake preteklosti, da se ga je izbralo za državnega kanclerja. On se ni imel boriti proti nikaki frazi kt je naprimer ona o "cunji papirja" ali proti kakim drugim poročkom. Časopisi so pravilno ocenili celi položaj. Izbralo se ga je, ker ni bil v zameri pri nobeni strani ki. Nikogar ni namreč razžalil.

Michaelis bo sprijaznil nasprotujoče si sile v Nemčiji ter pripomogel k demokratizaciji Nemčije. Vojni stroj ne bo še nadalje pod kontrolno enega moža ali ene skupine ljudi temveč pod kontrolno parlament. Dežela pa bo imela vlado kot jo ima Anglija. Mir se bo proglasilo na podlagi nikakih anekst in ikakih vojnih odškodnin. — Vem, da ne veruje Michaelis v to, da bi se prislilo zasedene dele Francije ali Belgijo pod nemško vlado. Nemčija ne bo ponovila napake Alzaije in Lotarinške, dasi ravno sem prepričan, da bi 80 odstotkov prebivalstva v teh deželah glasovalo za to, da ostanejo še nadalje pri Nemčiji. Po svojem estvovanju je Alzaija francoska, a narod je pod nemško vlado tako zelo napredoval, da bi gotovo rajše ostal v zvezi z nemškimi cesarstvom. (V enem prejšnjih člankov smo pojasnili to vprašanje ter ugotovili, da je sedaj v Alzaiji preveč priseljenih Nemcev iz rajha, da bi se moglo vzporediti splošno ljudsko glasovanje. Domačini pa so brez vsake izjeme za Francijo. Opom. ured.).

Pa naj je stvar taka ali taka, prepričan sem, da ne pričakuje novi kancler nikakih anekst ali vojnih odškodnin za Nemčijo. Gotovo pa je tudi, da bo videl ta september konec te strašne svetovne vojne. Vidim, kako se totuje Michaelis te naloge kot sem ga videl lotiti se drugih, kot sem bil še v Berlinu, — mirno, odločno, z nobeno drugo mislijo v glavi kot s svojo nalogo, velik, močan, prepričevalno zmogen mož, novi Bismarck, ki je prišel, da povede Nemčijo iz njenih zadreg in v pristan miru.

Popis novega nemškega državnega kanclerja od strani žurnalista je soglašal z brzojavkami, katere smo sprejeli pred kratkim iz Kodanija, — da je to človek izrazitega verskega prepričanja, ki meji skoro na verski mističizem. Kot vse kaže, veruje novi nemški kancler v direktno vodstvo in inspiracijo božanstva v vsakdanjih zadevah. Ena njegovih sester se je poročila z nekim pastorm in cela družina, cele generacije nazaj, je bila strogo verska. Michaelis je imel v pričetku vojne šest otrok. En sin je padel v boju, dve hčeri pa sta strežnici pri Rdečem križu. Nemški žurnalist je konečno izjavil:

— Prepričan sem, da bo Bernstorff, prejšnji nemški poslanik v Washingtonu, sledil dr. Zimmermannu na mesto cesarskega zunanjega ministra. Mogoče je, da se ga ne bo imenovalo takoj, a konečno bo vendar imenovan.

Dočim pa je govoril ta nemški časnikar o Michaelisu in skorajšnjemu miru, je prinašal brzojav še vedno nasprotujoča si poročila, med katerimi se je nahajalo tudi ono, da se bo ustanovilo v Nemčiji vojaška diktatorstvo, na čelu mu železni general von Ludendorff.

Vi lahko premenjate svoje noge!

Zamorete dobiti dve novi nogi.

ki ne postaneta nikdar utrujeni, se ne pote, mehurji, odrastki, kurja očesa se ne delajo na njih.

PEDISIN

napravi nove noge.

Velika družinska škatlja 1 dolar.

CROWN PHARMACY

2812 E. 79th Street E.

CLEVELAND, OHIO.

(Nadaljevanje s prve strani.)

ni in so jih kratkoma postrelili. Armada je sklenila, da si sama voli poveljnike in ni več dovoljevala, da bi jim kdo imenoval častnike. Nekateri polki so si potem tudi v resnici izvolili svoje poveljnike. Te pogubonosne razmere so se razširile tako zelo, da je bilo izdano splošno povelje, da ne smejo streljati častnikov brez sodnijske obravnave. Vojaki naj počakajo, da razsodi kaka višja oseba.

Duma se je hotela vzdržati na površju in se je pogodila z delavskimi in vojaškimi delegati. Toda kompromisi so se vedno končali z zahtevo delegatov, da morajo sami so se dovoliti. Francija je poslala v Petrograd odbor socialističnih poslancev, katerim je sledil municijski minister Thomas.

Ko se je odbor vrnil na Francosko, je odborov predsednik v tajni seji poročal samo slabe stvari iz Rusije, kajti na Francoskem so za trdno pričakovali, da bo Rusija sklenila separaten mir. Nekateri francoski socialisti, med njimi Jean Longuet, pravnik Karla Marxa, so se počutili srečne, kajti bili so ekstremni pacifisti in že so videli, da njihove ideje zmagujejo. Longuet in nekaj njegovih tovarišev je hotelo iti na socialistični kongres v Stockholm, pa francoska vlada jim ni dovolila.

Zavezniki pa še niso obupali. Čim bolj obupen je bil položaj, tembolj so delali in prigovarjali delavskim in vojaškim delegatom, da naj Rusija ne sklene separatnega mira. Albert Thomas je izvršil veliko delo. Amerika je poslala svojo komisijo, objubila je Rusiji svojo pomoč, ponudila ji posojilo pod najlažjimi pogoji, samo, da Rusija ne gre iz vojne. Kerenski se je vzdignil in za trenutek rešil položaj. Ruske armade so pričele ofenzivo, ki je presenetila svet. Toda delavski in vojaški delegati so še vedno na krnili.

Sklenili smo pogodbo s skupino, ki ima vso moč, tudi moč, da izpolni obljube.

Razvoj ruske revolucije je zelo vplival na Grško. Ako bi se bilo pokazalo, da je v Rusiji uspela republika, bi se tudi iz Grške takoj napravila republika in Venizelos bi bil prvi njen predsednik. Načrt je bil izvršen, zahtgi je bilo še samo treba mino pod Konstantinom, toda izid ruske revolucije je poučil zaveznike in so postali oprezní.

Da bi Konstantin še nadalje ostal grški kralj, je bilo nemogoče; toda načrtov je bilo takoj dovolj na razpolago. Namesto republike pa so odstavili samo Konstantina in postavili na njegovo mesto pravnega naslednika.

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

**VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.**

...
DELO OKUSNO.

...
**IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.**

...
UNLJSKO ORGANIZIRANA.

...
POSEBNOST SO:

**DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.**

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

Slovenic Publishing Co.,

62 Cortlandt St., New York, N. Y.

Podmorski čoln in njegova zgodovina.

000

V zadnjih štiridesetih letih pred izbruhom vojne se je ponudilo nemški mornarški upravi nekako 180 načrtov za zgraditve podmorskih čolnov. Mornariška uprava pa se ni dala zavesti od načrtov, ki so bili napravljeni po večini iz domoljubnih nagibov, temveč dala zgraditi svoje podmorske čolne od francoskega konstruktorja Raymonda d'Equivilley, ki je pred dolgo vrsto let stopil v nemško službo. Da je nemška mornariška uprava pravilno postopala, je razvidno iz uspehov, katere so v zadnji vojni dosegli nemški podmorski čolni.

Že iz leta 1624 se poroča, da je plul Holanec Cornelius Drebbel na nekem podmorskem čolnu po Temzi od Westminsterja pa do Greenwicha. Sodobniki niso verjeli njegove izjave, in še slabše se je godilo Angležu Dayu, ki se je jopčil leta 1774 v pristanišču Plymouth s svojim čolnom pod vodo ter nikdar več prišel na površino. Par let pozneje je konstruiral Amerikane Bushnell potapljalni čoln, kojega namen je bilo uničenje angleških bojnih ladij, ki so blokirale pristanišče New York. S tem svojim čolnom pa ni Bushnell nikdar dosegel. Četrto stoletje pozneje se je pečal z iznajdbo potapljalnih čolnov Robert Fulton, slavni iznajditelj parnika. Svojo izjavo je ponudil Napoleonu I., ki ga je podpiral pri njegovih poskusih ter dal iznajdbo tudi preiskati potomo posebnih komisij. Dario avno se je Fulton posrečilo ostati pod vodo štiri ure s čolnom, katerega je konstruiral za poskušajo ter je celo razstrelil neko ladjo, je vendar smatrala komisija iznajdbo za neuporabno. V tem oziru je imela komisija prav, kajti potapljalni čoln je bil in ostal igračka, dokler ni nudila napredujoča tehnika potrebnih sredstev, ki so se le v modernih časih omogočila uspešno vožnjo tudi pod vodo.

Od vsega pričeka je šlo za to, da se opredeli potapljalni čoln z nekim orožjem, katero bo moglo lahko in varno uporabljati in ki ne bo preveč nevarno čolnu samemu. Prvi iznajditelj je pritril naboj smuclina na drog, ki je moral delati čolna. Ta naboj naj bi se eksplodiral potem sunka ob sovražno ladjo ali potem pritrjen na dno sovražne ladje, katere delo pa bi bilo precej zamudno. Naboj bi se nato ugal, kakor hitro bi se potapljalni čoln umaknil. Podmorski čoln "David", ki je v državljanski vojni poglaval zrak ladjo "Housatonic" Severnih držav, je bil prvi in edini čoln te vrste, ki je dosegel tak vojaški uspeh. To svoje delo pa je plačal s svojim lastnim potopom in s smrtjo cele posadke. — Par let pozneje je iznašel Whitehead na čolnu v Avstriji avtomatični torpedo in s tem je bilo izumljeno orožje, ki je bilo določeno, da pri pomoru podmorskemu čolnu do njegove današnje veljave in važnosti. — Od onega časa naprej se se izumitelji neprestano pečali s problemom podmorskega čolna, ki bi bil v vsakem oziru uspešen in popoln. Amerikanci, Angleži, Švedi in Nemci so poskušali svojo srečo na tem polju. Predvsem pa je bila Francija, ki je žrtvovala največ denarja in časa v tem oziru, ni sicer radi zmožnosti vojne s Anglijo. Pri tozadevnih poskusih je izgubilo veliko ljudi življenja in končno je bil vendar francoski inženir, kateremu se je posrečilo predomiti serijo brezuspešnih poskusov, katere se je vprijetarjalo na tem polju.

Kljub temu pa niso dovedli skozi dolgo vrsto let poskusi do v resnici zadovoljivih rezultatov. Predvsem je manjkalo še glavnega pogoja za uspeh, namreč uporabnega stroja za premikanje podmorskega čolna. Prvi iznajditelji so uporabljali človeško silo pri premikanju čolnov. S to človeško silo pa se ni moglo ničesar opraviti v dobi brzih parnikov. V sled tega so se vršili nadaljnji poskusi s pomočjo parnih strojev. Le-ti pa so se izkazali kot malo uporabni, kajti s paro gnani podmorski čoln je rabil cele pol ure, da se je potopil. Večkrat se je tudi vzprijazilo poskuse s stisnjenim zrakom, o katerem se je domnevalo, da se ga mora imeti že radi obnovljenja zraka v podmorskem čolnu, kadar bi bil slednji potopljen. Ta gonilna sila pa je dejala podmorskemu čolnu tako

omejen krog akcije ali radij, da se jo je pustilo danes že popolnoma na strani. Poleg tega pa so se izdajali na površje prihajajoči mehurji navzočnost podmorskega čolna. Električni akumulator bi bil radi svoje neslišnosti, to je radi tega, ker ne povzroča nikakega ropota, idealen motor za podmorske čolne, a žalibog je njegova teža v razmerju s silo, katero daje, veliko preogromna. Šele petrolejski motor je izpopolnil vse pogoje, katere se je stavilo na gonilno silo podmorskih čolnov, sposobnih za boj. Ta petrolejski motor je seveda mogel uporabiti le pri vožnjah na površini vode. Za vožnje pod površino se ne da nadomestiti akumulatorja z nobeno drugo stvarjo.

Najprvo se je uporabljalo motorje z lahkim oljem. Ti pa razvijajo pline, ki so obenem strupeni ter razstreljivi ali eksplozivni, kar je dovedlo do številnih in težkih nezdov. Odkar pa se je razvilo naprej Diesel-motor, je sledila tudi angleška mornarica nemški, ki je vedno uporabljala veliko bolj varne motorje s težkimi olji. Pri današnjem kombiniranem gonilnem sistemu petrolejskih motorjev in akumulatorjev se vozi nad vodo 25 do 35, pod vodo pa 15 do 20 kilometrov na uro. Docim pa je moglo se petrolejskim motorjem nad vodo premeriti na tisoče kilometrov, je moglo voziti z akumulatorji pod vodo le par ur in poleg tega še z zelo zmanjšano hitrostjo.

Nadaljni pripomoček pri omogočanju vožnje pod površino pa je morala ustvariti moderna optika. Ta pripomoček je takozvani periskop ali cev, ki moli iz vode, docim je podmorski čoln potopljen. Skozi okno, ki je napravljen v poveljniškem stolpu, je videti v vodi kvečjem deset do dvajset metrov v daljavo. Čoln, ki bi bil navezan ednole na to okno, bi se torej pri vožnji pod vodo ne mogel niti izogniti kakim zaprekam, niti bi ne mogel vzeti na piko nasprotnika. Po delu, ki je trajalo desetletja, je ustvarila moderna optika v periskopih instrumente, ki omogočajo posadki podmorskega čolna zadostno opazovanje zunanjega sveta pri vožnji pod vodo. Periskop je cev, debela kot roka ter napravljen iz močnega jekla. To cev se lahko potisne navzgor, da moli pol do enega metro iz vode. Na gorenjem koncu so pritrjene prizme, to je stekla na tri kote, ki vodijo v notranjost cevi svetlobne žarke ter omogočajo, da se vidi od znotraj na površino vode. Najti je dve vrsti periskopov, kojih prva vrsta dovoljuje vpogled v en sektor ali del horizonta, pri čemur je videti vse predmete več ali manj povečane. Da se preišče celo obzorje ali horizont, je treba, da se sučejo te cevi ali vsaj njih optični aparati, tako da se pri popolnem obratu polagoma pregleda celo obzorje.

Drugo vrsto periskopov, prave periskope, pa je izumil francoski polkovnik Mangin. Ti periskopi dajejo pomanjšano sliko celega obzorja, in sicer v obliki kroga. S pomočjo izvanredno fine naprave se prikaže na obli, ki obdaja ta krog, en odsek ali sektor v naravni velikosti, proti kateremu ima podmorski čoln obrnjen svoj kurz.

Razven optičnih aparatov vsebujejo periskopi še kompasno buzolo, nadalje merilo za razdalje ter pripravo za izplakovanje stekla in zreal z destilirano vodo ali alkoholom, kajti gorenji del optičnega aparata postane lahko moten vsled brizganja morske vode ali vsled tvorjenja ledu. Steklo mora biti tako močno, da vzdrži pritisk desetih atmosfer in da se ne poškoduje niti pri potapljanju čolna v velike globine. Iz istega vira ne obstaja periskop kot navadno kukalo iz več omostov, katere je moglo potisniti drug v drugega, temveč iz enega kosa, kojega dolžina je odvisna od velikosti in obsega podmorskega čolna.

Tudi orientiranje pod vodo je delalo konstrukterjem velike glavice. V notranjosti iz jekla zgrajenega in od električnih žic prevlečenega podmorskega čolna je seveda odpovedala svojo službo vsaka magnetna igla. Sprva so si pomagali konstrukterji s tem, da so pritrili kompas izven ladijskega telesa v neke vrste av-

bi, in sicer kolikor mogoče oddaljeno od električnih motorjev. Skozi stekleno ploščo se je nato čitalo ta kompas. Ker pa je ostal slednji vedno len in precej nezanesljiv, se se pričeli konstrukterji ozirati za kakim drugim pomočnikom ter ga tudi našli v takozvanem vrtilnem kompasu. Ta kompas obstaja iz vrtilnega kolesa, ki visi prosto ter se svobodno giblje na vsako stran. Kroži pa v razredčenem zraku, da se kolikor mogoče omeji odpor vsled drgnjenja. Goni se ga z izmenjalnim električnim tokom ter napravi nekako 20.000 obratov ali rotacij v eni minuti. Ker torej to kolo nikdar ne izpremeni smeri svoje osi, ga je moglo uporabiti kot kompas, ki daleko presega glede zanesljivosti navadni magnetni kompas. Ta vrtilni kompas je namreč neodvisen od magnetne deklinacije, to je netočne kazanja magnetne igle proti severu, ga nadalje ne odvajajo železne mase, električni toki in severna luč ter se končno tudi ne pretrese pri nenadnih obratih podmorskega čolna.

Docim je ustvarila napredujoča tehnika en pripomoček za drugim za uspešno vožnjo pod morjem in na površini, so si prizadevali mornarški inženjerji, kako bi ustvarili najbolj primerno obliko ali konstrukcijo podmorskega čolna samega. Skozi desetletja niso kazala njih dela nikakih zadovoljivih uspehov. Vzprijazilo se je poskuse z majhnimi in velikimi čolni, a nobena konstrukcija si ni mogla splošno priboriti prvo mesto. Pri tem so se dali konstrukterji vedno in vedno voditi od misli, da napravijo čoln, sposobnega za vožnje pod površino. Čolni so imeli vsled tega zelo majhen rezervni displacement in so bili vsled tega malo sposobni za vožnjo na površini vode. Tedaj pa je zgradil francoski inženjer Lubouef krog leta 1900 podmorski čoln, ki se je imenoval "Narval". Konstrukcija tega podmorskega čolna pa je slonela na ravno nasprotni misli, da mora biti podmorski čoln sposoben v prvi vrsti za vožnje na površini vode in da je njegova naloga potopiti se le ob gotovih časih, da napade sovražnika, ali se skrije pred zaledovanjem in zasledovanjem od strani nasprotnika. Z novim čolnom se sicer ni doseglo tako velike hitrosti pod vodo, kot se je zgodilo to pri prejšnjih konstrukcijah, a druge prednosti so prevladovale v toliki meri, da se je polagoma uvedlo v vse ostale mornarice ta novi tip podmorskega čolna.

Ker je podmorski čoln izvanredno kompliciran organizem, se prav gotovo ne smemo čuditi, če stane tak čoln, obsegajoč nekoliko tisoč ton, do milijon dolarjev, za katero svoto je mogoče zgraditi desetkrat večji trgovski parnik. Vsi motorji in instrumenti tega tako kompliciranega organizma morajo biti izdelani z največjo skrbnostjo in natančnostjo. — Strojna industrija pa ni niti v vseh velikih državah in še toliko manj v majhnih državah v stanu zadovoljiti vsem zahtevam podmorskega čolna. Francija je dobivala pred vojno Diesel-motorje za svoje podmorske čolne iz Nemčije in v neki ameriški podmorski čoln se je vdelalo švicarske motorje.

Nekaj o reki Missouri.

Včasih nastopijo časi, ko se razliva Missouri reka zelo plitvo preko struge, ki je široka na milje. To je čas, ki je navigacija zelo težava, tudi med postavljenimi kolei.

Humoristi prejšnjih dni so rekli, da se je mornarje s starinskih parnikov, ki imajo kolesa pri strani, poslalo z vrtnarskimi kangljami na sprednji del, da zmooči kanal, po katerem bi morala pluti ladja naprej. Neki kapitan je napravil potovanje iz Omaha v Kansas City na način, da se je okoristil z deževnimi dnevi. Neka zelo znana povest se glasi sledeče: — Ladja, ki je vozila po reki navzgor, je obšla kapitan nekega potnika, ki je nesel čez krov velik čeber. — Kaj hočeš storiti s tem? — je vprašal kapitan.

— Hočem napolniti čeber z vodo s strani ter jo izliti spredaj, da pojdemo še vendar enkrat naprej. — je odgovoril potnik.

— Nothing doing! — je zaukazal kapitan. — Vse vodo, ki je v reki, potrebujemo za kuhanje.

Odprto okno.

000

Svetle stene salona so pričele dobivati temnejšo barvo. Na obraze nam je padla senca. Skozi odprto okno se je jel usipati mrak v sobo.

Obrnili smo se tja. — Zaprem okno. Mrak je. — Ni treba. Pustite! — Ne, zaprem. Ni dobro tako. — Ne! Prijetno je. Prijetno je tako, — je pritril moj temni prijatelj.

Gospa se je oddaljila. Zunaj cesta in ob cesti drevje, ki se je belilo v cvetju kakor posuto s snegom. Za cesto polje in skoraj se ni več ločila iz mraka njiva od njive, le bele lise cvetočega drevja so se se svetile in umirale kakor pastirski ognji na širni planjavi.

Zadaj holmi, kjer so se posameznosti popolnoma izgubljale v mrak. Samo na vrhu najbližjega holma se je svetilo nekaj belega in — luč.

Na najvišjem hribu zadaj je blestel zadnji sled snega in po levem pobočju se je razlivala ogromna višnjeva senca.

Nad obzorjem je tlela lahna rdečkasta svetloba, ki je prehajala v ozkem pasu za debel sklad oblakov, raztegnjenih nad gorami v čudovito ravni črti kot tram, na katerem leži temno nebo. Na desni pa je izza gore lizal v oblake plamen, grozno rdeč in miren, kot okamenel.

Prijatelj je sklonil glavo in — zrl skozi okno z lahniimi gubami na čelu; oči so se mu svetile v tanem zadovoljstvu.

Naenkrat se je zresnil. Pogledal me je naglo v dno oči pogladil se po bradi, stresel glavo in segel v lase.

— Gledam, — je dejal čez nekaj trenutkov, — gledam, vidim in čutim. Z vsem tem, kar se dogaja tam zunaj in kar je za nas tako tiho, samovoljno in brezbrizno, primerjam sebe, naš rod in vse. — Dostikrat je težko najti tisto nit, ki vse veže med seboj; pa je nekeje, morda tako blizu, da je radi bližine ne najdemo. Saj vidiš cvetne ognje v morju mraka, potem nebo zadaj, tisti plamen... Vse skupaj, vsaka stvar posebej pada na srce... En sam nezaten rdeč cvet, ki ga vzameš na roko, ima zate morda in za vse ljudi toliko vsebine življenja, da bi ti polnil srce in — glavo do smrti. In ta korak, ki ga slišiš na cesti? Ona luč tam? Če nima za koga vsebine, je sam preizek, da ne vidi v središču vsega. Največji genij bi se mogel naslanjati nad enim samim praskom celo večnost...

Najina obraza sta postajala — temnejša in temnejša.

Prizor tam zunaj se je umikal. Le še komaj vidne linije so se pojavljale iz mraka in nama kazale vso prelest svoje zagonetne forme.

— Kaj čutiš nocej?... Kaj misliš?

— Čutim, — sem zajeceljal. — Kje je vsemu izraz? Če ti pokažem skozi okno in pogledaš moj obraz, več vse...

— Največji umetnik, ki bi hotel izraziti vse, bi moral biti pesnik, slikar, komponist in plesalec. Nerazumljivo je, v kolikih formah se skriva vse, kar je lepega in pomembnega, večnega, kar beži mimo nas in ga ne moremo zgrabiti. Izraz, ki se nam zdi naj določnejši, formalno in vsebinsko najnatančnejši, ali ni v mnogem najbanalnejši in najpovršnejši, dobrodošel diletantskemu začetku in zaostalemu mišljenju, omejujočemu se le na posamezne predmete in na predpisane forme? Slikar lahko včasih z eno potezo pove, česar ne more pesnik spraviti na dolge strani...

In kako skrivnostna je roka virtuoza, ki sedi ob klavirju! To, kar mene muči vse življenje in ga ne morem izraziti, spravi on v en sam udarec, da zajoe in zavpije vse v človeku: srce in misel. En sam gibljaj plesalca nam razodene nekaj velikega, tako nerazločnega sicer, kot je ta — mrak tam zunaj in plapolanje te svetlobe, pa vendar tako jasne, kot smo jasni mi v sebi...

Ali ne vidiš, zakaj je prešla naša doba s svojim izrazom preko slike v glasbo?

Temni prijatelj obraz je bil čisto črn in po njegovih kretnjah sem spoznal, da je razburjen. Z roko je segal hlastno v lase in jo deval zopet na mizo.

— Kaj ti je? Ali...

— Ne! Ampak dopovedal bi rad, kar se ne da dopovedati in kar sam čutim in razumem, zato,

ker tega ne morem dopovedati drugim, ki bi tega ne čutili in ne razumeli. — Zakaj sem omenil glasbo? — Ta večer, vidiš, ta večer! Pokliči človeka, naj izrazi to, kar je v tistih cvetočih ognjih mraku, ki so zdaj ugasnili. Kaj ti bo povedal s svojo široko filozofijo in kam bo s tisto lepo, točno formo? Slikar bo podprl glavo in molčal, ker ni solnce, ki je zanj življenje. In vendar sta čustvo in misel bogata. Udari na — klavir, ki ima bogastvo vseh občutij! Poišči akord, ki bo odmeval v tebi!... Kaj me gledaš? Saj bodo to besede, ki bodo v eni sami vrstici vsebovale vse... brez — filozofije! Ne, misel spremlja vsak predmet, kot človeka senca. Večno vtetišeni trenutek, ki bo razodeval sebe in tebe in vse vesoljstvo. Akord!...

S ceste je pridirjal pas svetlobe v sobo. —

— Najneizraznejše stvari so v akordu, ki je človeku najbližji in pristopen najnižjemu. Čigar srce je resonančno, da zatrepeta ob vsakem gibljaju, ta ga razume... Nekaterim je večno zaprt. — Ne more se ponoviti, ne peti, ne deklamirati, ne opisati, kot se opiše slika, ampak je on govoril sam in se razodeval. To je izraz vsega onega čeljustnega, ki se drugače ne da izraziti in ima v sebi samem svoj izraz ter se zdi nerazumljivo in neumno tistemu, ki išče jasnosti, ki pa je sama na sebi nepopolna in smešna, ker slika noč v živih barvah, hodi z gotovostjo po pokrajinah, ki jih je komaj slutnja dosegla. In v znak omejenega mišljenja ponatiskujejo na zadnje strani svojih revij najmarkantnejše neumnosti v zgled, kako bi ne smelo biti, tako, da stvar njim samim reži z grobo zarezano satiro v obraz...

Smejal se je s prisrčnim smehom in spustil roko na mizo. Lasje so se mu usuli na čelo. Ogromna senca na zidu se je zganila, a nebu je gorelo nekaj zvezd.

— Gorje mu, kdor bi se objemal s tistimi, ki capljajo, se bratli z onimi, ki gredo, in ne dirjal poleg velikega, breztelesnega jez-deca, kateri ima sam nesmrtnost in življenje v očeh — čas. Ampak tako je breztelesen, da vsaka misel v človeku trepeta, ali se ni oddaljil, ali ni daleč pred nami? Ta trenutek se odprla vrata: luč se je razbleščala po salonu, da sva za hip zamazala.

Potem smo okno zaprli. —

NADERILJEVANJE.

Uradnik: "Glejte, gospod major, kaj sin ima že sedaj boljše plačo kakor jaz!"

Major: "In pomislite, moj sin ima pa že sedaj več dolgov kakor jaz!"

STANOVITNOST.

"Sedaj sva že dvanaest let poročena in moj mož je še vedno tako zaljubljen v mene kakor na dan poroke."

"Saj ste se vendar danes dopoldne skregali!"

"Da, in na dan poroke tudi!"

Prejeli smo več pism od naših rojakov ki delajo pri Penn-Mary Coal Company v Heilwood, Pa. ki pravi, da je to ena najboljših majn kar so jih videli v tej deželi.

Okolica je lepa — ima velike cerkve in nekaj najboljših šol v Pennsylvaniji — dobro pitno vodo — hiše z električno razsvetljavo — vrtove.

Možje zaslužijo več kot \$100.00 na dva tedna.

Mr. Anderko je bil bolan tri dni in vseeno je prejel \$129.49 in Mike Bruno je napravil pa \$165.09.

Pišite na:

Peter Potoma

ali

Gen. Mgr. T. R. Johns

v Heilwood, Pennsylvania

ali pa pridite za delo pripravljeni.

Vzemite P. R. R. ali N. Y. C.

Industrijska komisija je kompaniji naložila denarno globo.

Industrijska komisija je kaznovala Hamps Development kompanijo v Montfortu, Wis., s petnajstimi odstotki več odškodnine nad navadno odškodninsko lestvico vsled nezdov, pri kateri sta pone srečila John Kilcoln in Harry Smith, Peterson je bil pa ubit.

Delavci so se ponesrečili pri eksploziji kompanijske barake za smodnik.

Predržen ropar.

Omaha, Neb., 23. julija. — Na cesti, vodeči v Mynter Springs, je vstavil nek ropar dva avtomobila. V avtomobilih je bilo osem oseb, med njimi tudi dva vojaka. Ker so se potniki nekoliko vstavljali, je začel streljati nanje in j rnil nekega vojaka. Vzel jim je vse, kar so imeli pri sebi.

KLEPETULJE.

Prijateljica (drugi): "Kar ste mi večerj povedali o naši postarici, ni prav nič resnica!"

Druga prijateljica: "O, miče zato, zato pa danes zopet kaj novega vem!"

LEPO REČENO.

Sodnik lopovu: "Vi ste temu gospodu revolver nastavili ena prsda!"

Lopov: "Gospod sodnik, to se pravi pri naši obli nekoga nekoliko spodbodriti."

NEPRIJATEL ZAKONA.

"Zakaj pa danes toliko ljudi v cerkev hiti?"

"Veš, dve sestri ter brat se danes poroče!"

"O, torej družinska žaloigra!"

Radi neizplačane mezde je ubil delodajalca.

Detroit, Mich. — Albert Cante je ustrelil svojega delodajalca, ker mu ni izplačal njegove mezde, in še rnil nekega gledalca. Nato se je zabarikadiriral v neki hiši in trajalo je pol ure, preden je zmaga-gala policija.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo za Greater New York in okolico

edino postavno priznano slovensko društvo v Greater New Yorku, zboruje vsako četrto soboto zvečer v mesecu v "BEETHOVEN HALL", 210 istočna 5. ulica blizu 3. Ave. v New Yorku in se prične točno ob 8. uri zvečer.

ODBOR:

Predsednik: ALOJZIJ SKRABAR, 424 E. 9th St., New York City, N. Y.

Podpredsednik: ALFRED JUDEZ, 63 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Tajnik: JOSIP POGAČNIK, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Zapisnikar: JOHN GERJOVIČ, 328 Bond St., Brooklyn, N. Y.

Blagajnik: ANTON KOSIRNIK, 340 E. 5th St., New York, N. Y.

NADZORNI ODBOR:

LUDWIG BENEDIK, 2302 Catalpa Ave., Brooklyn, N. Y.

VINKO ZEVIK, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

JOSIP ŠVAL, 216 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

DRUŠTVENI ZDRAVNIK:

Dr. HENRY U. ROBINSON, 301 E. 10th St., med Ave. A in B, New York, N. Y.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za

geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in

privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj

moderno opremljena izmed vseh slovenskih

tiskarn v Ameriki. Pišite za cene vsake

tiskovine nam, predno se obrnete kam drug-

am. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše

tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA

PRVA SLOVENSKA UNJSKA TISKARNA

6119 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, O.

Ameriški parnik potopil U-čoln.

Pariz, Francija, 23. julija. — Iz Havre poročajo listu "Temps", da je pred kratkim nek ameriški parnik potopil velik nemški podmorski čoln.

Ko je bil parnik na potu iz Amerike v Evropo, ga je napadel podmorski čoln. Parnik je takoj prišel streljati in je oddal 35 streliv. Podmorski čoln se je postavil pokonci, nato pa je izginil v valovih.

Štirinajst Nemcev so odvedli v vojni ujetniški tabor.

Štirinajst Nemcev so odvedli z Ellis Islanda v Fort Oglethorpe, Ga., kjer bodo nastanjeni v vojnem ujetniškem taboru.

Mogoče importirajo 50.000 Portorikancev.

Washington, D. C. — Med delavskim departamentom in železniškim vojnim svetom se vrše dogovori radi uvoza 50.000 Portorikancev za prožno delo na železnicah.

Že večkrat so delavski listi in voditelji strokovno organiziranega delavstva povdarjali, da v Združenih državah ne primanjkuje delavcev. Železniški kralji naj plačajo tako mezdo, da bodo delavci lahko izhajali z njo, in imeli bodo še preveč delavcev na ponudbo.

Kje je neudeleženec?

Lopov: "Gospod sodnik, to se pravi pri naši obli nekoga nekoliko spodbodriti."

NEPRIJATEL ZAKONA.

"Zakaj pa danes toliko ljudi v cerkev hiti?"

"Veš, dve sestri ter brat se danes poroče!"

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVljena
5. JULIJA 1908INKORPORIRANA
27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PRIJATEL, 5232 Wash. Street, Denver, Colorado.
Podpredsednik: ANTON VODIŠEK, 424 Park Street, Pueblo, Colorado.
I. tajnik: FRANK SKRABEC, R. F. D., Box 17, Stock Yard Station, Denver, Colorado.

II. tajnik obnem zapisnikar: J. CANJAR, 4422 Grant St., Denver, Colo.
Blagajnik: JOE VIDETICH, 4485 Logan Street, Denver, Colo.
Zaupnik: JOHN PREDOVIČ, 4837 Washington St., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR:

1. nadzornik: JOHN GERM, 316 Palm Street, Pueblo, Colorado.
2. nadzornik: FRANK HENIGSMAN, 1230 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
3. nadzornik: MIHALJ KAPSCH, 508 N. Spruce, Colo. Springs.

POROTNI ODBOR:

1. porotnik: PETER MEDOŠ, Route 8, Box 166, Pittsburgh, Kansas.
2. porotnik: JOHN HOČEVAR, 514 West Chestnut St., Leadville, Colo.
3. porotnik: JOHN JAKŠA, Box 272, Louisville, Colorado.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. F. SNEDEC, 817 E. B. St., Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepisne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

PREMEMBE V ČLANSTVU MESECA JUNIJA.

Pristopili: a št. 3 Louis Rubich, roj. 1893, cert. 1719 za \$1000.
K št. 4, Stefan Corak, roj. 1878, cert. 1720, za \$500 in Mary Corak, roj. 1891, cert. 1721 za \$500.

K št. 5, Franciška Debelak, roj. 1892, cert. 1722, za \$500; Matjež Jamnik, roj. 1893, cert. 1723 za \$500; Franciška Pahule, roj. 1892, cert. 1724 za \$1000; Jerry Krašovec, roj. 1883, cert. 1725 za \$500; Ludvig Korošec, roj. 1899, cert. 1726, za \$1000; Mary Struhel, roj. 1892, cert. 1727 za \$500.

K št. 9, Johan Malovich, roj. 1874, cert. 1728 za \$500.
K št. 16, Louis Trlep, roj. 1900, cert. 1729 za \$500; Anton Trlep, roj. 1897, cert. 1730 za \$500; John Jeršin, roj. 1886, cert. 1731 za \$500; Joe Jeršin, roj. 1890, cert. 1734 za \$500; Frank Cebulsky, roj. 1893, cert. 1735 za \$1000; Milan Milčič, roj. 1893, cert. 1736 za \$1000; Anton Egan, roj. 1898, cert. 1737 za \$500; Fred Egan, roj. 1904, cert. 1738 za \$500; Jakob Novak, roj. 1899, cert. 1739 za \$500; Anton Kasel, roj. 1897, cert. 1740 za \$500.

K št. 20, Katarina Plut, roj. 1888, cert. 1741 za \$500; Any Plut, roj. 1888, cert. 1742 za \$1000.

K št. 21, Frances Erzar, roj. 1886, cert. 1743, za \$500; Mary Prešeren, roj. 1888, cert. 1744 za \$1000.

K št. 22, Rudolph Smidt, roj. 1900, cert. 1745, za \$1000.

K št. 23, Anton Kovač, roj. 1897, cert. 1746 za \$500; John Seme, roj. 1887, cert. 1747, za \$500; Vincenc Žitnik, roj. 1893, cert. 1748, za \$500; Louis Mežnar, roj. 1890, cert. 1749, za \$500; Johan Pele, roj. 1893, cert. 1750, za \$500; Mihael Škerjanc, roj. 1889, cert. 1751, za \$250.

Zopet sprejeti: k št. 1, John Magajna, cert. 199.

K št. 8, Frank Boštinar, cert. 649; Josipina Boštinar, cert. 480; Neža Pečnik, cert. 844.

K št. 19, Jos. Dejakovich, cert. 1441.

Prestopili: od št. 1 k št. 23, Primož Modie, cert. 533.

Od št. 4 k št. 23, Anton Ferbožar, cert. 245.

Suspendirani: od št. 1, John Drotar; Marija Kuminek, cert. 133.

Od št. 22, Thomas Jeklj, cert. 1654.

Črtani: od št. 5, Andrey Krašovec, cert. 1091, Anton Kastelic, cert. 516; Martin Zugelj, cert. 1463.

Od št. 16, Anton Rudman, cert. 1645.

Zvišali smrtnino: pri št. 16, Joe Pogrjae, cert. 1184; Mary Pogrjae, cert. 1632 iz \$500 na \$1000.

Zopet sprejeta: k št. 11, Jozefa Krašovec.

S sobratiskim pozdravom

Fr. Škrabec.

DRUGI IZDATKI ZA MESEC JUNIJ 1917.

The Wepp Printing Co., za nove čarterje	\$ 25.00
The Kestler Book and Stationery Store, pisalni stroj za črke	\$ 35.00
Colo Novelty Badge Co., za 120 znakov	\$ 42.00
"Glas Naroda", glasilo za maj in junij	\$ 30.00
John Bohte, stanarina pisarne	\$ 6.50
Frank Škrabec, mesečna plača	\$ 50.00
W. S. Wager, za 150 plačilnih knjižic	\$ 12.00
Skupaj	\$ 200.50
Bolniška podpora	\$ 456.50
Smrtnina	\$ 500.00

Skupaj izplačeno za mesec junij... \$ 1,207.00

Skupni dohodki... \$ 1,593.28

Preostanek... \$ 386.28

Imovina dne 31. maja je bila \$ 19,299.73

Imovina dne 30. junija je \$ 19,686.01

Frank Škrabec, glavni tajnik.

Širom Amerike

Hibbing.

Marianno Barochette, italijanski rudar v Agnew jami, se je smrtno ponesrečil, ko se je zrušila nanj plast rude in ga živega pokopala. Zapušča ženo v starem kraju.

Tower.

Eden največjih pogrebov v tej naselbini je bil, ko so položili k poslednjemu počitku zemeljske ostanke bivšega župana J. D. Murphy. Pogreb se je vršil iz katoliške cerkve sv. Martina. Rev. Father Ferjančič, župnik, je opravil slovesno sv. zadušnico ob asistenci Rev. James Hagan iz Hibbinga in Rev. Fr. Culligan iz Two Harbors.

Virginia.

Vsi uslužbenci Oliver rudarske družbe, ki so pri njej uspešni najmanj 15 mesecev, in ki so vsotopili sedaj v vojaško službo Združenih držav v kateremkoli si bodi oddelku, bodo dobivali od družbe polovico svoje redne plače za ves čas, kar bodo v svoji službi.

KAČUN LAD DRUŠTVI IN ZAPADNO SLOVANSKO ZVEZO

Za mesec junij 1917.

Ime društva	Smrt. sklad	Rezerv. sklad	Boln. sklad	Stroški	Tisk. znaki	Vrhov. zdrav.	Poškod.	Skupaj	Ime prejematelja	Izplačilo za Svota
Društvo sv. Martina št. 1	65.84		74.90	10.05			5.00	155.79	George Roben Josip Jelenč Nikolaj Stareš Frank Bokal	31.00 Bol. pod. 14.00 Bol. pod. 28.00 Bol. pod. 49.00 Bol. pod.
Društvo Zapadni Vitez št. 2										
Društvo Slovian št. 3	98.47	1.00	119.00	17.00	0.25	8.45		241.17	Frances Goram Frank Cheplak	30.00 Bol. pod. 79.00 Bol. pod.
Društvo Zapadni Junaki št. 4	20.16	2.00	23.10	2.30	0.50	1.65		50.71		
Društvo Planinski Bratje št. 5	82.42	6.00	99.40	14.20	2.25	1.50	7.10	224.87		
Društvo Zvon št. 6	11.77		14.70	2.00		1.00		74.47	Frank Zaltz Joseph Malenec Mary Godec	12.00 Bol. pod. 25.00 Bol. pod. 500.00 smrtin.
Društvo Kr. sv. Rožn. venca št. 7	33.83		39.90	5.70	0.75	2.85		83.03	Johana Kastelic Mary Mihaljančau	22.00 Bol. pod. 50.00 Operac.
Društvo Biser št. 8	33.33		35.70	5.10		2.55		76.88	Frank Sveyger 1) John Pristan Frank Sveyger 2)	27.00 Bol. pod. 14.50 Bol. pod. 20.00 Bol. pod.
Društvo Napredni Slovenci št. 9	28.81	1.00	31.50	4.50	1.20	0.25	2.25	69.51		
Društvo Slovanski Bratje št. 10	5.41		6.30	0.90		0.45		13.06		
Društvo sv. Janez Nepomuk št. 11	18.70		21.70	3.10	1.60	1.55		46.65		
Društvo Zgodnja Danica št. 12	6.63		8.10	1.20		0.60		16.83		
Društvo Junaki št. 13	15.16		16.80	2.40		1.20		35.56		
Društvo Slova Slovencov št. 14	21.88		24.50	3.50	0.25	1.75		52.13		
Društvo Triglav št. 15	11.45		11.20	1.90		0.80		25.05		
Društvo Mladí Slovenci št. 16	47.56	11.00	83.30	12.90	3.75	2.25	6.00	166.36		
Društvo Hrabri Slovani št. 17	14.75		18.20	2.60	0.27	1.30		37.12		
Društvo sv. Alojzija št. 19	12.32		13.30	1.90		0.95		28.47		
Društvo Planinke št. 20	9.79	2.00	12.60	1.80	0.50	0.90		28.00		
Društvo Grinavec št. 21	17.81	2.00	19.60	2.80	3.25	0.50	1.40	47.36		
Društvo sv. Mihaela št. 22	33.86	1.00	23.10	3.50	0.25	1.70		62.75		
Društvo Cleveland št. 23	6.75	6.00	10.50	0.90	1.50			34.75		
Skupaj sprejeto od dr.								1529.44	Skupaj izplačano	1006.50
Obrsti od denarja								63.84		
Skupaj								\$1593.28		

Iz Avstro-Ogrske.

(Utiši bivšega ameriškega poslanika na Dunaju, Penfielda.)

V Avstro-Ogrski je ni najti večje skrivnosti kot je število mož, katere se je vpoklicalo v vojaško službo. Najbolje informirani opazovalci pa mislijo, da je poklicala Avstro-Ogrska pod orožje od pričetka vojne naprej nekako 7,800,000 mož.

Domneva se, da se nahaja v Rusiji nekako 1,100,000 avstrijskih vojniš, v Italiji 150,000, dočim jih je bilo v Srbiji 60,000. K tem izgubam je treba pristeti 2,500,000 ubitih, zamrlih vsled bolezni, izgubljenih ali nezmožnih za nadaljno službovanje itd. Če so te številke le po priliki pravilne, mora biti sedaj pod orožjem na različnih frontah, nadalje v Poljski, Srbiji, Turčiji, Črnigori in Albaniji, pri železnih in v jeklnih taboriških monarhije več kot 4,090,000 mož.

Velike, res velike so bile izgube Avstro-Ogrske, — a kako velike je ena največjih vojaških skrivnosti centralnih vesil. Glasom konservativne cenzure se je vpoklicalo pod orožje ob pričetku vojne 4,500,000 mož in najmanj 3,000,000 se je držalo v aktivni službi na različnih frontah.

Neki oficijelni ameriški armadni "opazovalec", ki se je mudil osem mesecev na bojni črti v Galiciji ter je bil navzoč pri dolgi vrsti krvavih in nesrečno izteklih spopadov z Rusi, je videl neko armadno divizijo, ki se je skrčila od 15,000 na 200 mož.

Še veliko bolj silna pa je sedaj zadrega, kako najti nove rekrute za armado. Vpoklicalo se je stare moše, dečke in ljudi, katere se je dosedaj še vedno zavrglo kot neuporabne za službovanje. Taki vojaški gotovo ne morejo biti dobri borilci. Vlada sama pa ne ve, kako najti nove ljudi v zadostnem številu.

Število vojnih sirot edinele na Ogrskem znaša nad 400,000 in siromaštvo raste od dne do dne, dočim postajajo vsaki dan bolj glasni kliči, ki zahtevajo mir. Ta ugotovila kažejo, da žele mase naroda mir, in sicer hitro. Oni se ne brigajo za to, na kak način naj bi prišel, da je pride v času, predno sestradajo.

Dvojna monarhija je močnejša v vojaškem kot pa v ekonomskem oziru. To je gotova stvar. Avstro-Ogrska pa je na najslabšem stališču glede finančne izmed vseh velikih sil, ki se nahajajo v boju, kajti njene zakladnice so bile praktično prazne, ko se je razveljaveliki boji.

Dobavo živil v Avstriji se je ohranilo na tako strog način, da imajo sedaj ljudje tri dni na teden brez mesa, dočim so v ostalih dnevnih prepovedane masti vsake vrste, vatevki surovo maslo. Ostali dnevi pa so poleg tega še dnevi polovinskih racij. Ker je zahtevala armada zase dve tretini vseh moških krav, rade pomagajo nekako tri tedne pred smrtjo sta-

rega monarha je umrl tudi nemški poslanik na Dunaju. Ta diplomat je igral v vojni drami precej veliko ulogo, kajti ultimatum na Srbijo mu je bil znan od onega trenutka, ko se ga je pričelo sestavljati. Potom njena pa je dobil nemški cesar vse potrebne informacije ter bil poučen o položaju, kot da se nahaja na Dunaju. Nemški poslanik Čirski se je proti angleškemu poslaniku izrazil, da "odobrava vsako vrsto in vsako besedo ultimata".

Dejanske priprave za zahteve, stavljene srbski vladi, se je pripisoval raznim osebam. Grof Berchtold, miroljubni avstrijski minister za zunanje zadeve, gotovo ni bil povzročitelj tega usodnega dokumenta. Ultimatum je najbrž sestavil grof Forgach, pomočnik Berchtolda, ki je posloval na podlagi povelj cesarja samega. Grof Forgach je izginil sedaj iz aktivne diplomatske službe, kajti po nastopu grofa Černina je Forgach "resigniral".

Če je spisal Forgach ultimatum z dne 23. julija 1914, je storil to z dobrim poznavanjem srbskih razmer, katero poznavanje si je pridobil kot avstro-ogrski poslanik v Beogradu. Skozi dolgo časa je bil povzročitelj vse protisrbske politike v Avstro-Ogrski. Forgach je bil intimen prijatelj prejšnjega ogrskega ministrskega predsednika, grofa Tisze, ki je izvajal velik vpliv na starega Franca Jožefa, da maščuje sarajevski umor ter napove mali balkanski državni vojni. Par tednov po odposlanju ultimata je imenoval cesar Forgacha poslanikom. Forgach je bil poslanik v Srbiji, ko se je anektiralo Bosno in Hercegovino, ter je storil v onem času vse, kar je bilo v njegovi moči, da dovede do vojne med obema deželama.

Dunaj je napolnjen z množico diplomatov, ki so izgubili svoje "jobe". Nekaj teh diplomatov izvršuje zdaj navadne uradniške posle v zunanem ministrstvu, dočim so drugi zaposleni v javnih uradih. Mlajše sile diplomacije in konzulatov pa se nahajajo pri vojakih, a večinoma le pri "stabilih", transportu ali sanitetnih četah, kjer ni nobene nevarnosti. Vse dunajske kavarne so polne teh nezaposlenih diplomatov.

Ničesar se ne natisne v avstrijskih časopisih, kar bi bilo v stannu vznemirjati javnost. Cenzura je stroga in pristranska ter uvaža ne tujih časopisov v deželo je prepovedano. Ne objavi se nobene angleške ali francoske informacije in zelo malo ameriških vesti ter to le v slučaju, če je poročati kaj škodljivega za te dežele. Ameriške novice pripovedujejo navadno o ognjih in stankah v tovarnah, v katerih se izdeluje municijo.

Na razpolago ni bilo zadosti železniških vozov, da bi se prevedlo sol iz Salzkammerguta v zadostni množini ter hišne gospodinje so bile prisiljene kuhati brez soli, katero je najti v dvojni monarhiji v izobilici.

Smrt cesarja Franca Jožefa je odstranila moža, ki je dejansko zanesel veliki svetovni požar, ter kljub temu pa je to dejstvo. Na

nekom zadnjem obisku v Marija-Celje na Stajerskem je pokazal mežnar Mr. Penfieldu par praznih škatelej v cerkveni zakladnici ter mu pojasnil, da so vsebino teh škatelej — bisere, demante in rubine — izročili državi, to je da rove pobožnih romarjev, v vojne svrhe. Te dragocenosti so bile namreč darovi romarjev, katere so tekom stoletij nabrali v cerkvi.

Po celi monarhiji se je več kot dve leti nabiralo v vsakem kraju takozvano vojno kovino. Dotični vozovi so se vstavliali pred vsako hišo in uradniki so pozivali ljudi, naj prispevajo. Ta ko so nabrali vsakovrstne kovinaste predmete, okraske, lesence, hišno ali kuhinjsko posodo ter celo kopalne banje in medena razpela, katere so nato prelili v topove.

Razen ljudi je Avstrija v največji stiski glede zlata. Dejstvo, da je izgubil avstrijski denar velik del svoje vrednosti na svetovnem trgu, je vir neprestanih skrbi v oficijelnih krogih. Spravili so v svet veliko teorij, da pojasnijo to padanje vrednosti. Resnična pa je, da izgubila avstrijski papirni denar svojo vrednost raditega, ker izginja dragocena kovina (zlat in srebro) iz državnih zakladnic. Ko je odšel Mr. Penfield z Dunaja, je bilo sto kron vrednih le deset dolarjev in zdaj je padla cena celo na devet.

Več kot 900 avstrijskih in ogrskih listov je prenehalo izhajati, odkar se je pričela vojna. Skoro vsi ti listi so bili provincajni, tiskani v številnih jezikih monarhije. Uredniki in tiskarje so vzeli v vojno službo in cena papirja se je potrojila.

Dunajske ceste so ob devetih zvočih temne, kajti ob tej uri ugasnejo vse luči v interesu splošne ekonomije. Veliko luči pa sploh več ne prižgo.

Prodaja cigar je zdaj omejena na eno cigaro za vsakega kadilca na dan, vendar pa je mogoče kupiti naenkrat deset cigaret. Kvaliteta cigar in cigaret se je zelo poslabšala, dočim se je cena podvojila.

V prvih tednih vojne se je presegla vidna mornarska akademija, ki pomeni za Avstrijo toliko kot za nas Annapolis, iz svojega prejšnjega bivališča ob Jadranem morju ob jezero, skrito v Salzburgu, imenovano Sanct Wolfgang.

Noben odkritostren in nepristranski človek se ne more izogniti občudovanju, kako postopa Avstrija s svojimi vojnimi jetniki in kako skrbi za veliko število civilnih pribežnikov iz Galicije in Bukovine, ki so zbežali pred napredujočimi Rusi. Vlada uporablja svo moč obzirnost z ozirom na angleške in francoske civiliste, ki se mude v Avstriji. Vsem tem je dovoljeno izvrševati njih poklice, seveda pod nadzorstvom Interniranih je le dve do tristo angleških podanikov in francoskih državljanov.

(Pride še.)

NAŠ ZASTOPNIKI.

kateri so poblašeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za šest mesecev \$1.00. Vsa zastopnika izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rola kom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin, Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik, Pueblo, Colo.: Peter Oulig, John Gern, Frank Janesh in A. Kochevar, Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Karnely, Clinton, Ind.: Lambert Bolskar, Indianapolis, Ind.: Alois Rudman, Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Jos. Bostil, Jos. Bilaj in Frank Jurjovec.

Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich, A. Oberstar in John Zaletel.

La Salle, Ill.: Matija Komp, Livingston, Ill.: Mih. Citar.

Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galahak.

North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černš, Springfield, Ill.: Matija Barborič, Wanaken, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.

Cherokee, Kans.: Frank Režimil, Columbus, Kans.: Joe Knafelc.

Franklin, Kans.: Frank Leskovšč, Frontenac, Kans. in okolica: Bol Firm in Frank Kernc.

Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.

Mineral, Kans.: Frank Auguštin, Ringo, Kans.: Mike Pendl.

Kitzmillier, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Baltic, Mich.: M. D. Likovitch, Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shalta, Detroit, Mich.: Jos. Glasich.

Manistique, Mich. in okolica: Jona Kotzian.

Chisholm, Minn.: Frank Goviš, Jač, Petrich in K. Zgonc.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouš, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.

Eveleth, Minn.: Louis Goviš in Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel, Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kitzville, Minn. in okolica: Jos. Adamch.

McKinley, Minn. in okolica: Fr. Bojč, New Duluth, Minn.: John Jerina.

Sartell, Minn. in okolica: F. Triller, Virginia, Minn.: Frank Hrovatich, St. Louis, Mo.: Mike Grabran.

East Helena, Mont. in okolica: Frank Petrich.

Klein, Mont.: Gregor Zobeč.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich, Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.

Dawson, N. Mex.: Mike Krivce, Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorč, In Jernej Per.

Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar, Collinwood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh.

Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevec, Chas. Karlinger, J. Marincič, Frank Meh, John Prostor in Jakob Resnik.

Lorain, O. in okolica: Frank Ansel, onis Balant in J. Kumše.

Niles, O.: Frank Kogovšek.

Youngstown, O.: Anton Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Miley.

Allegheny, Pa.: M. Klarich, Ambridge, Pa.: Frank Jakše.

Bessemer, Pa.: Louis Ribar.

Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.

Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.

Canonsburg, Pa.: John Koklič.

Cecil, Pa. in okolica: Mike Kovačič, Conemaugh, Pa.: Ivan Pak, Vid Rovansk in Jos. Turk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.

Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Suhot, Export, Pa.: Louis Supančič in Fr. Trebats.

Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Fraň Lehen in K. Zalar.

Farrell, Pa.: Anton Valentincič.

Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.

Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.

Johnstown, Pa.: Frank Gabranja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Ant. Osoinik.

Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar, Moon Run, Pa.: Frank Matok in Fr. Podmilšč.

Pittsburgh, Pa. in okolica: U. M. Jakoblich, Z. Jakše, Klarich Mat, J. Magister, I. Podvamski in Jos. Pogačar.

Reading, Pa. in okolica: Fr. Špeha, South Bethlehem, Penna.: Jera Koprivšek.

Steelton, Pa.: Anton Hrenč.

Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schiffrer.

Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolač, West Newton, Pa.: Josip Jovan.

Willock, Pa.: J. Peternel.

Murray, Utah in okolica: J. Kastilja, Tooele, Utah: Anton Falčič.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 - 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R. Delmont, Pa.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yda. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikačji se uradni zadevi, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse prilože pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo obrabalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Institutka.

(Nadaljevanje.)

"Oh, Tika, kako hrepenim po tvoji družbi. — nazaj po veselih urah v institutu! Zaman! — Tako je pisala parkrat na Dunaj, pri tem pa pretakala solze. — Kaj naj li počnem? — Mari naj iznova gane prebirati knjigo, liturgijo! Oh, Bog, se na Dunaju ji je bilo strašno zopetno to suhoparno učenje!

Pohajkovala je ves dan, pretikala vse kote, postajala v kuhinji, v kleti, v žitnici, v hlevu, — povsod je bila, preganjajoča si dolge ure.

In tako se je zgodilo, da je stopila nekoga dne mati k njej ter ji sepnila na uho:

"Ostan tu, pa pazi, da kuharica porabi vso moko za testo, pa da razstese enakomerno po razvaljanem rožinu, smetano, jajca, sladkor... Ždi se mi, da kuharica ni povsem poštena."

Ida je ostala vse dopoldne v kuhinji ter pomagala skoro nevede in nehotno to in ono, — mati pa je nadzorovala medtem drugje.

Zopet drugo pot, početkom tednjega tedna, je prišla sivilja, da napravi dekkan in kuharici nova krila.

"Pogovori se ti z njo, pa ostani pri njej, morda treba kaj pomagati!" ji je dejala zopet mati.

Ida — kaj je hotela, saj ni vedela, kam s časom! — je rada storila, kar je želela mati. Vrezovali sta torej s siviljo, ki je bila jako gostobesedna in prikupljiva, napol knetska, napol gospodska pušica, ter sešivali razne kose prave vesede, da je bilo veselo.

Ida se je bila v institutu navadila sukati iglo pri umetelnem šivaju zaznamovalnih črk, vezanju pisanih robov, sestavljanju vzorcev in modelov itd., trebalo ji je le še priložnost igline uporabe. Te pa se je pod prijaznim navodom šiviljinin polagoma, a dobro pričela. V pogovoru o tem in onem kroju, o tej in oni novitvi v modi ji je umela šivilja povedati po čisti vse skrivnosti šivankarstva.

Ida se je začela živahno zanimati ter je pri tem čisto pozabila na svoj dolgčas. — Ko sta napravili obleko poslom, jima je prinesla mati še cel zavoj kotenine. In zopet sta se lotili primerjanja, raziskovanja in sešivanja raznih srajc, hlač, spodnje itd.

Na idino prošnjo je naročil oče "Wiener Mode" in po njem sta proučili različne kroje, nošče, vzorce, slike itd.

Ida pa ni vedela, da je šla nevede v past, v katero jo je zvalila skrbna in praktična mati, ki je gojila v srcu mnenje brata čevljarkega mojstra:

proti jezerski sredini. Parkrat je že videla ondi več divjih rac.

Ravno je veslala mimo mesta, kjer je bilo trseje in bičevje najgostejše, ko se je dvignil iz njega s stegenam vratom in nazaj anolečini nogami velik racman. V tistem hipu pa je počila puška in racman je padel skoro tik Idinega čolna; močan lovski pes se je prikazal izza trsja ter plaval proti njej.

Vse to je bilo dejanje trenutka: Ida pa se je prestrašila tako, da bi bila izgubila skoro obe vesli. Strel je počil tako blizu in nenadoma, da je vztrepetala v njej vsaka žilica in da v prvem hipu ni mogla ziniti niti besedice.

Že v naslednjem hipu pa se je začel moški glas:

"Pardon, — tisočkrat pardon, gospica!"

Iz trsja se je prikazal mal čoln z lovcom.

"Moj Bog, takšen double pa se mi še ni posrečil do danes!" se je šalil v zadregi. "A kdo bi si bil mislil, da je ob tej zgodnji uri na jezeru tako plemenita divjačina!"

Dospel je s čolnom prav do nje nega.

"Ekonom Fran Rus", je dejal, predstavljajoč se, ter vprašal: "Če se ne varam, gospica Gradnikova?"

Ida je milostno prikimala.

"Jako me veseli, gospica! Z gospodom očetom sva dobra prijatelja, dasi sem jedva deset mesecev v tem kraju. Kupil sem si oni-le gradič", pokazal je s prstom na nasprotno stran, odkoder se je videla med vejevjem košatih dreves široka strela in na vsaki strani mal, okrogel stolp.

"Poznam vas že naj manj pol leta, gospica", je nadaljeval. — "Miruj, Bes!" je zavpil nato nad psom, ki se je zaganjal v racmana.

"Tako? — Kako je to mogoče?" se je začudila Ida. Bile so to njene prve besede.

"Gospo mama mi je pokazala vašo najnovejšo sliko, a zdi se mi... Umolknil je ter si nekako poredno se smehljaje, vihal dolge, rumene brke.

"No, kaj?"

"Da je original še lepši od slike!"

Kako banalen kompliment! — Zardela je do ušes, ogorčena radi čudnega, predomačnega vedenja tega človeka, ki se drzne še šaliti se, je pogledala v stran.

"Mama me čaka, z Bogom!" je izpregovorila nevoljno ter prišla krepko za vesli.

"Sluga sem, gospica! Izvolite sporočiti gospej mami in gospodu papu moj pozdrav. V kratkem ju obiščem. Videli se nismo že par tednov. Potoval sem po Ogrskem. Klanjam se, gospica!"

Odveslala sta vsak svojo stran. "Ta predzreč! Kako banalno se šali! Pa tako laskanje! Cel kmet!" je mislila Ida. — In vendar ji je ugajal ta okorni človek in njegov banalni kompliment.

"Pikanten obrazek!" je mrmral Rus v svoje dolge, skoro bele brke pod debelim nosom, privzujoč čoln h kolu. Potlačil je racmana v svojo lovsko torbo, zažvižgal Besu ter se napolnil v svoj gradič.

In še parkrat je zamrmral: "Zares pikanten obrazek. Krasen otrok je ta institutka!"

Dolenjski evički se pili, prigrizovali ržen kruh ter se pomenkovali. Baš so odobedovali: stari Gradnik, Gradnička, sin Tone in domači prijatelj Fran Rus.

"Rečem ti, Gradnik, sedaj imamo železnico, kupčija pojde, da bo veselo. Samo znati treba. In mi dva znava! — Pa kakor sem dejal, gospa, snem vam cel hlebec: izvrsten kruh imate!"

"Ah, gospod Rus, vaša pohvala se, žal, ne dotika mene, ampak naše institutke."

"Kaj vraga! — Gospica Ida! Ume-li tudi tako dobro kuhati?"

Gradnik se je s krohotoh zasmejal na ta Rusova vprašanja in še sam vprašal:

"Kako ti je teknilo današnje kosilo, zlasti tvoj zajec s polivko?"

(Dalje prihodnjiti).

PRIPOROČILO.

Rojakom v Pennsylvaniji in West Virginiji naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak

Mr. OTTO PEZDIE, ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati pravomočno potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo in upamo, da mu bodo šli na roke.

S spoštovanjem Upravištvu "Glas Naroda".

Otrok naj umrije.

Dr. Haiselden noče operirati otroka. — Otroci bi bil umobolani. — Otroci stariši se strinjajo z zdravnikom.

Chicago, Ill., 24. julija. — Drugič je že dr. Harry J. Haiselden odklonil operacijo pohabljenega otroka: pred dvema letoma ni hotel z operacijo rešiti otroka družine Bollinger, zdaj pa je zopet drug otrok, ki je kot pohabljenec prišel na svet in bi ga bilo mogoče ohraniti pri življenju samo z operacijo. Dr. Haiselden pa pravi, da bi otrok ostal idiot vse svoje življenje, zaradi česar ni vredno rešiti takega življenja.

Otroku je dala življenje Mrs. W. Meter in dete je umrlo nekaj tednov po rojstvu.

Na glavi ni bilo čepinje in po manjkliivi možgani, ki so kazali, da otrok ne bo zdrave pameti, so bili pokriti samo s tanko kožico.

Dr. Haiselden je otroka preiskal in izjavil, da bo njegova smrt sreča. 15 drugih zdravnikov mu je pritrdilo.

"Dete bi bilo mogoče rešiti z operacijo", je rekel dr. Haiselden, ko je stal pri otrokovi postelji. "Toda tega ne storim. Noben zdravnik ni opravičen podaljšati življenja, ki je brez vsake veljave. Bil bi breme samemu sebi in drugim. Morda bi bil celo nevaren družbi. Ne bom ga usmrtil. Narava sama bo popravila sama svojo napako. Hranil ga bom toliko časa, dokler je življenje v njem, toda operiral ga ne bom."

Otrokovi stariši se strinjajo z zdravnikovo izjavo, in so mnenja, da je bolje, da otrok umrije, kot pa bi se podaljšalo življenje brez vrednosti.

Meterjovi imajo še tri otroke, ki so pa vsi zdravi in normalni.

Ko je pred dvema letoma dr. Haiselden pustil umreti otroka Bollingerjeve družine, so se oglašili po celi državi protesti. Celo nekateri zdravniki so trdili, da se mora ohraniti še tako nevrčno življenje.

Coroner je zadevo preiskal, toda ni izdal obtožnice proti zdravniku.

Boji na Francoskem.

Francozi dobijo veliko zmago. — Francozi zavzeli izgubljeno ozemlje. — Vroči boji.

Pariz, Francija, 24. julija. — Navzlic velikiškimi izgubam v prizadevanju, da zavzamemo višine pri Craonne, so bili sinoci Nemci zopet v postojankah, iz katerih so pred več tedni vprizorili svoj prvi napad.

Danes so Francozi izvršili ljut napad z namenom, da bi pregnali čete nemškega prestolonaslednika iz postojank v francoski prvi vrsti pri Casemates in na Californijski planoti. Napad je imel lep uspeh. Vojni urad poroča, da so Francozi zavzeli vse prej izgubljeno ozemlje, razum malega dela na severnem koncu planote. Ta prostor sta zapustili obe stranki, ko je bil popolnoma razdelan. Nemci so napravili silne utrdbe.

Na planoti Casemates niso Francozi samo pregnali Nemce, temveč so tudi na več krajih zavzeli nekaj nemških zakopov.

Zapadno od Chemin des Dames so Nemci dvakrat z veliko silo navali na Francoze, toda vedno so se morali z velikimi izgubami umakniti. Med Cerny in Ailles so Nemci tudi vprizorili napad, ki pa ni imel uspeha.

Berlin, Nemčija, 24. julija. — Artilerijsko streljanje v Flandriji se nadaljuje dan in noč in je dosego višek kot še nikdar poprej.

Nemško armadno vodstvo je pričelo, da se je pričakovana angleška ofenziva pričela. Iz Berlina se je že večkrat poročalo o artilerijskih bojih, toda zadnji boji pressegajo vse prejšnje.

London, Anglija, 24. julija. — Včeraj so naše čete na štirih krajih vdrl v nemške zakope vzhodno in severovzhodno od Ypres. — Vjeli so mnogo nemških vojakov. Ponoči je nek nemški oddelek vdrl v naše zakope pri Laventie, toda z ročnimi bombami smo ga pregnali.

Zrakoplovstvo je zelo pomagalo artileriji in dosežilo je zelo velike uspehe. Angleški letalci so vrgli več kot štiri tone razstreljiva na nemška vojaška skladišča in železniška križišča. Uničeno je bilo troje nemških letal, dve pa sta bili poškodovani. Angleži niso izgubili nobenega letala.

Zastonj poskušnja čaja

Pišite se danes po poskušnjo Father Mollingerjeva rastlinskega čaja, senzacijska zdravniška iznajdba, hvaljena od bolnih ljudi po celi Ameriki, katerim je bilo zdravje povrnjeno.

Za zaprtje, revmatizem, nečisto kri, glavobol, kašelj in prehlad, za slabotne upadle ljudi, za trpeče na neprebavi, za nered v želodcu, ledicah, jetrah in mehurju, ni bolj primerne zdravila kot iz 15 raznih rastlin sestavljen Father Mollingerjev SLOVITI ČAJ.

Poslijte svoj naslov na dopisnici na PREJELI BOSTE BREZPLAČNI ZAVITEK, DA POSKUSITE PREDNO KUPITE. Mi bomo poslali brezplačno POPIS FATHER MOLLINGERJEVEGA ŽIVLJENJA, KATEREGA MORA IMETI VSAKA HIŠA. NASLOV:

Mollinger Medicine Co.
21 Mollinger Bldg.
14 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

Nemški topovi so metali izstrelke, ki so tehtali skoro tri četrto tone, dvajset milj daleč za angleško fronto. Kanadski letalci pa so našli ta velikanski ton in so ga prisilili, da je umolknil. Pazljivosti angleških letalcev se je zahvaliti, da Nemci ne morejo obstreljavati mest in vasi daleč za fronto. En izstrelke more hišo spremeniti v prah.

V ŠOLI.

Učitelj: "Otok Long Island je zelo važen v zgodovini; ali mi more kdo povedati, zakaj?"
Učenec: "Zaradi krompirja!"

ISČE SE

dobre dogarje. Imam dober les in tudi dobro plačam.

Max Fleischer,
258 Lewis St., Memphis, Tenn.

PATRIJOTI!

Stric Sam išče 500 PEKOV 100 KUHOV 25 MESARJEV

za hraniti U. S. vojsko SLUŽITE SVOJO DRŽAVI, KJER JI MORETE NAJBO-LJE.

Peki, kuhi in mesarji se iščejo, da služijo Z. D. v svoji obrti.

Vam ni potrebno težiti se ali opravljati vojaške dolžnosti razen svojega posla.

Ako znate peči ali kuhati, Stric Sam vas hoče — če pa ne znate peči ali kuhati vas bo na Stric Sam naučil.

VPIŠITE SE DANES! STOPITE V ČASTNE VRSTE za časa vojne.

STAROST 18 DO 45 LET
Plača pekum \$33 do \$44 na mesec
plača kuhom \$38 na mesec
plača mesarjem \$36 na mesec

Urad rekrutacije: vogal 39th Street in 6th Ave., New York.

JUŽNO-VZHODNI MISSOURI

je edina dežela pod solnce, da se uspešno kmetuje v vsaki vrsti kmetijstva, ker tukaj dobiš vse pridelke severa in skoro vse juga, ki uspešno rastejo in obrodijo. Tukaj je edin kraj, da raste vse vrste sadja, čez vse fino grozdje ter vsake vrste jagode.

Na tisoče akrov pšenice, koruze, detelje, trave, ovsu, peanuts, navadnega in sladkega krompirja, solnčarice, buč, dinj, pavole, riža, na tisoče vrst najrazličnejšega sadnega drevja.

In vse to sedaj lahko vidiš za svoj denar, kajti vsakemu plačam vožnjo, kateri kupi; istotako vsakemu, kateri je videl deželo roditi toliko pridelkov, ali da je videl lopša polja na svetu.

Osebn imam 120, 80 in 40 akrov najfineje zemlje, katera se lahko očisti in za katero garantiram, da prvi pridelek plača zemljo, čiščenje in vsa poslopja. Poudim jo poceni, ker imam sredstev jo čistiti. Priložnost imaš. Obišči tukajšnje Slovence in čudi se boš, kaj se naredi v tej deželi. Vsa zemlja je kanalizirana.

Na tisoče akrov zemlje se je to leto prodalo kmetom iz Illinoisa, kateri prihajajo tptomoma v naš kraj za stalno življenje.

Povabim te na trgatve in na kuzarec domačega vina, ki nisi pil boljega. Pri nas ne bo nikoli suše. Obišči nas! Ako ne rabiš zemlje, boš znal, kako živimo.

Vsa pisma pošljite na naslov: F. GRAM, (13-7-15-8) NAYLOR, MO.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE.

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, z številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovclijo naznaniti prekomogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrška Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329639	Kulovic Josip No. 330772	Rakuš Agnes No. 330060
Bartol J. No. 330733	Lauric Anton No. 330640	Rauch Math. No. 260622
Bear Dan No. 260638	Lenarsč Josip. No. 44555	Resman Frank No. 44296
Besens May Miss No. 33062	Lesh Anton No. 260645	Respet John No. 333592
Blatnik Joe No. 330326	Levar John No. 44372	Rohs Anna No. 329638
Bobič Vajo No. 260583	No. 44815	Samide Frank No. 330721
Božičković Djuro No. 260581	Loknar Anton No. 260599	Sinčić John No. 330762
Braun Mary No. 260643	Ludvik Mike No. 334036	Skufca John No. 44808
Dergane Anton No. 44798	Malavasič 330218	Smalcel Math. No. 331010
Dokusović Stif No. 260630	Mastnak Frank No. 332776	Sodee Anton No. 329694
Dolar Valentin No. 330086	Meden John No. 331014	Spaniček Rozi No. 328894
Grgurič Blaž No. 260573	Merkun Anton No. 331355	Sparmblek Joe No. 330661
Jaklich Louis No. 329634	Mihelič Peter No. 260590	Starčević Johana No. 331070
Janežič Peter 333817	Mikolič Josip No. 331062	Tehler Anna No. 328896
Janković Mihael 330395	Milavec Matevž No. 330627	Trbežnik Martin No. 331091
Kastelic Franc No. 329725	Oswald Joe No. 260621	Turk Ivan No. 260647
Kastelic John No. 44708	Oswald Luise No. 260632	Turk Jernej No. 239741
C. E. Kinzie Mrs. No. 331554	Paternoster John No. 333673	Anton Vever No. 329670
Knaus Joe No. 329633	Pekol John No. 44749	Virant Frank No. 44488
Košir Frank No. 329631	Poldan Marko No. 44518	Vodopivec John No. 334035
Kovač Frank No. 260641	Rajšel Jozef No. 44271	Yaklich John No. 330404
Krivec Jernej No. 333635	Rak Ferko No. 330001	Žagar Frank No. 331286

Importirane Franz Lubasove harmonike

so rasprodane. Imel bom zalogo zopet po končani vojni, ter se za pomneje rojakom priporočam. Kupujem, prodajam in popravljam stare rabljene harmonike po dogovoru; izdelujem nove KOV. ŐKE po \$6.00 ter nove mehove od \$6.00 do \$10.00. Delo trpežno in samseljivo.

Alois Skulj,

323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

DR. ROSENTHAL, SPECIALIST,

622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.
Dr. Rosenthal, Specialist že čez 20 let. Ako imate tajne bolezni, syphilis, čankar, kapavico, izgubo semena, bolno kri, nervoznost, želodec, ledice, mazulji, revmatizem in druge bolezni, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

POSEBNA PONUDBA za kratek čas je dva dolarja na teden. Ako niste zadovoljni z zdravljenjem vam vrnem dva dolarja.

Dr. Rosenthal zdravi z najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On želi zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Uradne ure: tedensko od 9. jutraj do 5. popold. Ob četrtkih in sobotah od 9. jutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. jutraj do 3. popoldne.

Govori se slovensko. Ne zdravi po pošti. Izrežite in obdržite to objav

NOVO!

Naznanjam cenjenim rojakom širom Amerike, da imam sedaj v zalogi zopet tri nove prave Kranjske Columbia rekorde (plošče).

E 3258 (Sem slovenska deklica (Regiment po cesti gre

E 3259 (Vsi so prihajali, njega ni b'lo (Divja rožica

E 3260 (Škrjanček poje žvrgoli (Slisala sem ptičko pet'

Cena vsem trem \$2.25 pošiljam po Expressu. Ako kdo želi da jih odpošljem z obratno pošto, naj priloži 15c. za poštino in jih odpošljem z prvo pošto.

To so v resnici nove prave kranjske plošče s finim petjem; pojo na obe strani.

Se priporoča Vaš rojak:

IVAN PAJK,

456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

